

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 25 d'octubre del 1933

SUMARI

A les cinc i dinou minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Pregunta del senyor Casanelles al senyor Conseller de Governació sobre un atemptat contra la llibertat d'impremta.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

Rectificacions dels senyors Casanelles i Conseller de Governació.

Proposició incidental dels senyors Ventosa, Abadal, Duran i Ventosa, Tries de Bes, Vallès i Pujals, Sol, Carreres i Artau, Rovira i Roure, Secanell, Valls i Taberner i Vidal i Guardiola, demanant la condemna dels fets que han estat objecte la pregunta del senyor Casanelles.

El senyor Ventosa i Calvell la defensa.

Resposta del senyor Conseller Primer.

Els senyors Lluhi, Simó i Bofarull, Lloret i Ruiz i Ponseti fixen la posició de les respectives Minories.

Rectificacions dels senyors Ventosa i Conseller Primer.

Nova rectificació del senyor Ventosa i Calvell.

El senyor Companys (Ll.) explica el vot.

Intervenció del senyor Ventosa i Calvell.

El senyor Lluhi explica el vot.

Manifestacions del senyor Conseller Primer.

Per unanimitat és aprovada la proposició en la forma proposada pel senyor Conseller Primer.

Votació definitiva de la Llei d'ajornament de la data prevista per a la convocatòria de les eleccions municipals.

Es aprovada en votació nominal. Han votat a favor 50 senyors Diputats, i en contra, 13.

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió de Justícia i Dret relatiu a la majoria i habilitació d'edat.

Totalitat. Rectificació del senyor Abadal. El senyor Conseller de Justícia i Dret li contesta.

Se suspèn el debat.

Ordre del dia per a la sessió de dijous.

S'aixeca la sessió a les vuit i vint-i-cinc minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i dinou minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Primer i Conseller de Governació.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Un atemptat contra la llibertat d'impremta

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casanelles.

El Sr. CASANELLES: Senyors Diputats: Els fets greus ocorreguts ahir a la tarda, consistents en l'assalt, per gent feixista, d'uns tallers en els quals s'estava imprimint un periòdic satíric, m'obliguen en nom d'aquesta Minoria a fer una pregunta al senyor Conseller de Governació.

Abans de fer aquesta pregunta, però, i perquè no doni lloc a cap equivoc, vull dir el que pensa aquesta Minoria dels insults i de les injúries encesos per determinats periòdics i de les campanyes que també determinats periòdics fan. Nosaltres hem de condemnar, d'una manera terminant, aquests procediments, perquè creiem que l'actitud de determinats periòdics que utilitzen expressions i paraules que no són adequades, injuriant a determinades persones, no són pas els procediments que ha d'emprar la premsa catalana. Jo crec que aquests periòdics abusen de la llibertat de premsa i aquesta Minoria condemna els atacs, les injúries i els insults que publiquen. Però els atacs i els insults i les injúries d'aquests periòdics, no justifiquen de cap manera l'actitud que ahir els escamots, aquest partit feixista, van prendre com a represàlia d'uns insults que deien adreçats a elements del seu partit, assaltant la impremta fent malbé els materials per a imprimir el periòdic i enduent-se'n tots els exemplars que varen trobar a mà.

Nosaltres creiem que quan un Partit polític, que quan un home polític, d'un Partit governant, d'un Partit que és al Poder i que té, per tant, tots aquells mitjans legals per a imposar les sancions que calguin a aquells periòdics que se surten de la Llei, els homes que se sentin injuriats poden emparar-se en la Llei, amb la convicció de què el Govern i les autoritats sabran fer respectar a aquests homes injuriats i faran que la Llei es compleixi d'una manera terminant.

Més ho creiem quan aquest Partit feixista, quan els escamots estan organitzats pel mateix Govern, i depenen directament del President de la Generalitat, segons manifestacions del President dels Escamots, i creiem que depenent del President de la Generalitat, mai aquests elements que pertanyen al Partit governant poden prendre's la justícia per la seva mà i prendre represàlies ells mateixos.

Nosaltres creiem que aquests elements han atacat violentment la democràcia; creiem que tot home veritablement demòcrata ha de protestar d'una manera enèrgica d'aquests fets que li han de repugnar, d'aquests fets dels quals hem pro-

testat en diversos moments, fets semblants als que abans, quan dominaven el nostre poble organitzacions monàrquiques, produïen un assalt com el de la impremta del *Cu-Cut*, que nosaltres podem recordar i del qual nosaltres en protestàvem d'una manera enèrgica, perquè anaven contra la llibertat de premsa.

Aquests fets són similars als dels feixistes d'Itàlia i als dels hitlerians d'Alemanya, i són similars també a fets esdevinguts al nostre país, fa pocs anys, en els moments de la Dictadura Berenguer, comesos per aquells altres, també escamots feixistes de dreta, els d'Albinyana, que també per coses que creien que constituïen una injúria anaven a un setmanari republicà, que nosaltres compràvem perquè defensava els nostres ideals, i s'enportaven els exemplars i destruïen la màquina.

Nosaltres creiem que el que feu aquesta organització feixista, que l'atac d'ahir a la democràcia, entrant amb pistoles dintre d'una impremta, emportant-se els materials a viva força, és un atac que no pot tolerar cap home veritablement demòcrata i no es pot tolerar perquè pot esdevenir, a més, que així com aquesta vegada diuen que s'ha fet perquè s'ha injuriat una persona — i nosaltres som contraris a tota mena d'injúries — una altra vegada segurament aquests mateixos elements assaltaran un altre periòdic perquè senzillament anirà en contra de les seves idees polítiques i ens trobarem que d'aquesta manera no hi haurà llibertat de premsa, ja que tots els que no tinguin les idees d'aquests elements feixistes veuran assaltats llurs periòdics i resultarà que a Catalunya no podrà haver-hi altre pensament que el que tinguin aquestes organitzacions.

Per tant, recordant les paraules del senyor Conseller de Governació en manifestar que no toleraria cap acte de violència, que mentre ell estés a la Conselleria de Governació, aquesta organització feixista que passejava el diumenge i que ell deia que no tenia cap importància, si un dia aquesta organització cometés un acte de força o de violència, ell, el Conseller de Governació, no ho permetria, jo dic avui: Senyor Conseller, recordeu les paraules que vàreu pronunciar ahir, i demano també que, en vista de l'atac fet per aquests senyors a la democràcia, a la llibertat i als drets individuals de tots els ciutadans, per a pensar lliurement i per a emetre el seu pensament ja sigui per escrit o de paraula; demano quines mesures pensa prendre el Govern de la Generalitat contra aquests escamots i contra aquesta força que ell mateix ha organitzat.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Jo creia, en anunciar-se la pregunta, que la V. S. es cenyiria únicament i exclusivament a preguntar quines mesures s'havien pres per a l'acte que tots lamentem i que tingué lloc ahir a la tarda; però veig que la V. S. fa ja una acusació concreta i diu que l'acte que va tenir lloc ahir a la tarda fou portat a terme pels escamots, i jo li dic a la V. S. que darrera de

l'acusació han de venir les proves i que aquestes proves s'han de portar al lloc corresponent, per tal de què es pugui fer la justícia que calgui.

Jo sols he de dir que el Govern de la Generalitat — com ahir vaig dir — sigui qui sigui, en absolut, que faci un acte de violència, encara que aquest acte de violència pugui respondre a un estat passional, potser no pels que varen realitzar el fet, sinó pels mateixos que n'han estat víctimes, no pot permetre un Govern que prenguin la justícia per la seva mà, perquè hi han els Tribunals i hi han els llocs adequats perquè la justícia es faci, i és natural que nosaltres no permetrem de cap de les maneres que aquests actes es portin a efecte, i si s'hi porten d'una manera que no puguem evitar farem tot el necessari perquè siguin castigats en la mateixa forma, sigui un partit sigui un altre, sigui una organització o sigui una altra la que els faci.

Segons comunicació del Governador General de Catalunya, ahir a dos quarts de sis de la tarda es va presentar al Govern General de Catalunya el senyor Lòpez Llausàs fent la denúncia de què uns senyors, diversos desconeguts, entrant al setmanari *El Be Negre* van destruir els motllos i després se'n emportaren cinc mil exemplars. El senyor Governador General va dir que presentessin la denúncia corresponent al Cap Superior de Policia, i el senyor Lòpez Llausàs va dir que deixava a la seva mà el fer-ho o no fer-ho. Davant d'aquesta denúncia, el senyor Governador General m'ha comunicat que ha pres les següents mesures: Primer, oferir al senyor Lòpez Llausàs la força d'ordre públic necessària perquè pugui dedicar-se a les tasques professionals que cregui convenient dintre, però, sempre de la Llei; segon, denunciar al Cap Superior de Policia una exposició de fets, ordenant que es faci tota mena d'esbrinaments conduents al descobriment dels autors del fet per a ésser posats a la disposició del Jutjat competent. Em sembla que aquesta és la tramitació legal, és la tramitació necessària que ha de fer el Governador General en aquest cas i que farà quan tingui l'ordre públic en les seves mans el Govern de la Generalitat.

Ara bé, m'ha agradat molt la V. S. quan ha llençat aquell anatema contra la premsa aquesta, que a Catalunya, com un país democràtic, per respecte a aquesta mateixa democràcia, no hauria d'existir. La premsa és una cosa tan noble, tan alta, de tan alta finalitat social pels pobles, que és absolutament innecessari i imprescindible, per l'altura d'aquesta mateixa premsa, per ésser, potser, el guio i llei dels pobles, per aquesta alta finalitat que inclou la premsa, en general ha de tenir un alt sentit de responsabilitat, d'aquesta responsabilitat que, naturalment, va inculcada en la pròpia dignitat periodística. Per tant, des d'aquí he de blasmar igualment aquests procediments, com blasmo també tot procediment de violència, de prendre's la justícia per la pròpia mà. Però per això hi ha els Tribunals competents, i el Govern de la Generalitat és aquesta la conducta que seguirà.

El Sr. CASANELLES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casanelles.

(*Entra a la Cambra el senyor Conseller de Justícia i Dret.*)

El Sr. CASANELLES: Breus paraules per a rectificar, perquè em sembla que no m'ha contestat el que jo volia el senyor Conseller de Governació, doncs no he sentit allò que jo esperava que m'hauria contestat.

En primer lloc, quant a la premsa, jo he dit que era contrari a tots els insults que es preferissin per la premsa; jo no he dit si havien o no d'existir certs periòdics; jo crec que la crítica i la sàtira en els periòdics són admissibles. El que crec que no es pot admetre és l'insult, que és una cosa completament diferent.

Ara, deixant això de banda, he de fer sobretot una manifestació. He dit que eren els escamots, que eren els escamots organitzats pel Govern de la Generalitat els que havien realitzat aquest fet..

El Sr. CONSELLER de Governació: El que jo rebutjo completament.

El Sr. CASANELLES: ...i jo, naturalment, donat que la V. S. ho ha rebutjat, vaig a argumentar perquè he dit què són els escamots i quines són les proves que jo crec que tinc. És del domini públic; la V. S. això ho sap...

El Sr. CONSELLER de Governació: A mi no em consta.

El Sr. CASANELLES: Jo vaig a les proves naturals i materials; però prescindint del que jo crec, ho diu la premsa i és sabut ja que hi ha una prova que és dintre del Jutjat, i és que certs elements afectes a la persona que es creu injuriada anessin amb un revòlver a proferir unes amenaces a un determinat senyor, i seria també una altra prova, el de què el dia anterior, el diumenge, es volgués assaltar un centre cultural, l'Ateneu Barcelonès. Entre aquells elements, hi havia escamots, elements fixes, persones representatives, presidents de centres d'Estat Català. En aquest fet hi hagué d'intervenir la policia de Barcelona, i la V. S. ho hauria de saber, perquè ho sap tot Barcelona, el cap de la policia i molts ciutadans que els van veure. La policia hagué de treure'ls d'allí, tement que anaven a assaltar el centre cultural.

Però si no fossin prou aquestes coses, encara en tenim més, en tenim la prova material, senyor Conseller de Governació, i és la prova de què els obrers que estaven imprimint aquell periòdic van reconèixer aquells individus, i els reconegueren en una fotografia de la pàgina central del *Mundo Gráfico*, on hi ha tots els elements dels escamots allí a la tribuna oficial en aquell acte feixista de l'Estadi. Aquests obrers han examinat aquella fotografia i han reconegut que els elements que entraren als tallers eren escamots veritables i estan disposats a declarar-ho allí on sigui i n'han enviat aquesta nota perquè ho comunicui aquí, i estan disposats no sols a portar-ho aquí sinó al Palau de Justícia.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Majoria: ¡Allí, allí, és on s'ha d'anar!

(*Entra el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.*)

El Sr. CASANELLES: Es a dir que aquests obrers ho diuen d'una manera concreta que són aquests elements els escamots, aquest Partit feixista. Diuen els obrers de la impremta, tots ells homes d'esquerra i alguns militants d'Esquerra Republicana.

de Catalunya, que han reconegut en la fotografia del *Mundo Gráfico* arribat avui, els que entraren amb pistoles ahir a la tarda als esmentats tallers. Em sembla que és la prova material de què l'organització feixista que les VV. SS. estan protegint és la que fa aquests actes. Aquesta organització, naturalment, la protegeixen i dirigeixen les VV. SS. perquè la Generalitat els recolza.

Però, a més, hi ha una altra cosa: El Conseller de Governació ha dit: «això ho faran els Tribunals de Justícia, són ells els que prendran mesures i els que veuran el que hi hagi d'abús en aquests fets». Jo crec que el Conseller de Governació no té pas la missió de què, quan s'hagi comès un delictes, dir: «senyors, s'ha comès un delictes; Tribunals de Justícia, vostès mateixos s'arreglen». Si aquesta fos la missió del Conseller de Governació, em sembla que no hi hauria necessitat de què la V. S. s'assegués en aquest banc; n'hi hauria prou amb què anés tramitent les denúncies que li portessin als Tribunals de Justícia i aquests anessin fent el que creguessin convenient. ¿No creu el senyor Conseller de Governació que ha de prendre, a més, mesures, no una vegada realitzats els actes aquests, sinó abans de què es realitzessin? I perdoni la V. S. Sabien vostès que el Cap de policia va enviar uns quants guàrdies d'assalt a l'Ateneu Barcelonès, per a impedir que aquests elements agredissin els elements d'aquest setmanari satíric que estaven allí reunits. Això havia passat el diumenge. Tenia la V. S. l'obligació, tenint el servei de policia de Barcelona, l'obligació de prevenir que això no es realitzés, i al dia següent, com que havien anat a aquell centre cultural on deien que s'hi reunia aquella redacció, havia de témer molt més que anirien a assaltar la impremta on es confeccionava aquell periòdic. Aquesta era l'obligació que tenien els elements dirigents que tenen representació en el Govern. Perquè si no, què fa el Govern en concret? ¿què fa el Conseller de Governació? Aquest és el cas que em sorprèn; però vegi si les proves materials existeixen.

Jo tenia en la V. S. una esperança després de les paraules que ahir havia dit; jo el creia un home essencialment demòcrata i que condemnava aquests procediments feixistes i em creia que avui ens hauria parlat i donat una explicació i que hauria combatut aquests actes de violència. La V. S. havia de fer tots els possibles per a combatre aquestes organitzacions, que són les que van cometre el fet d'ahir, i jo creia que, complint la paraula que havia donat, la V. S. no formaria més part d'aquest Govern. (*Molt bé!, en la Minoria nacionalista d'esquerra.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

(*Entra a la Cambra el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Em sembla estranya la interpretació que el senyor Casanelles, home de Lleis, dona a la funció d'un Conseller de Governació. Seria una monstruositat que el Conseller de Governació fes justícia...

El Sr. LLUHÍ: No ho ha dit mai que havia de fer la V. S. això: Prevenir, prevenir!

El Sr. CONSELLER de Governació: Perdonin les VV. SS. El senyor Casanelles ha dit que el Con-

seller de Governació havia de fer justícia i no havia, en cada cas, de portar-ho als Tribunals.

El Sr. CASANELLES: ¿Em permet una interrupció? No he pogut dir semblant cosa; sinó que no podia ésser que el Conseller de Governació fes la sola funció de trametre les denúncies al Palau de Justícia; però mai que fes justícia.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Casanelles; perdoni la V. S., però seria preferible atendre la resposta del senyor Conseller.

El Sr. CONSELLER de Governació: Tinc al senyor Casanelles per un home prou intelligent; per això mateix m'ha sobtat precisament el que ha dit i que segurament haurà recollit el DIARI DE SESSIONS hi ho podrem mirar: que la funció del Conseller de Governació era la de fer justícia i no la de trametre als Tribunals de Justícia aquells actes delictius o aquelles denúncies que se li fessin. ¿Però és que creu la V. S. que jo soc còmplice dels fets? ¿és que creu que el Conseller de Governació sap els fets abans de realitzar-se? La V. S. pot tenir l'absoluta seguretat que el Conseller de Governació no té complicitats ni en aquest acte ni en cap mena d'actes delictius que es puguin fer a Catalunya; sinó, no podria ésser honorablement un Conseller de Governació. Per tant, ¿com vol la V. S. que en un acte realitzat jo faci justícia? Sí, jo faré justícia en enviar-ho si em correspon — però que en aquest cas no em correspon — i farà justícia el Governador general en enviar-ho als Tribunals de Justícia perquè aquests facin el seu comès. Però a més, la V. S. ha dit en aquesta denúncia que eren elements escamots o feixistes, de la qual cosa jo discrepo completament. Serà qui serà, els Tribunals de Justícia ho diran, ells ho aclariran. Però jo vaig dir a la V. S. que un acte de violència jo no el permetré, això ho mantinc igualment i enèrgicament avui que ahir i, a més, que si aquests senyors són reconeguts, siguin quins siguin els que resultin que han comès el fet, els Tribunals de Justícia faran justícia i llavors el Conseller de Governació mantindrà la seva paraula de fer justícia, emparant el dret de tots els ciutadans.

La V. S., aquesta denúncia pot cursar-la al Tribunal de Justícia corresponent, i el veredictes que es dicti allí, serà aplicat. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Hi ha una proposició incidental, de la qual el senyor Secretari es servirà donar lectura.

(*Un senyor Secretari dona lectura a la següent proposició incidental:*)

«AL PARLAMENT

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de presentar la següent

PROPOSICIÓ INCIDENTAL

El Parlament de Catalunya, reprovant l'atemptat comès ahir per uns grups armats contra les garanties individuals consagrades en la Constitució de la República, i d'una manera especial contra la llibertat d'impremta, reclama del Govern de la Generalitat que dintre de la seva esfera de jurisdicció i de competència, adopti les mesures adequades perquè quedi assegurada la inviolabilitat dels drets dels ciutadans.

Palau del Parlament, 25 d'octubre del 1933. — Ventosa, Abadal, Duran i Ventosa, Tries de Bes, Vallès i Pujals, Romà Sol, Carreres i Artau, Rovira i Roure, Secanell, Valls i Taberner i Vidal i Guardiola.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell, com a primer signant de la proposició.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Senyors Diputats: La qüestió plantejada en la seva pregunta o en el seu prec pel senyor Casanelles, té, a judici meu, i crec que ningú li regatejarà, una importància extraordinària. Precisament per la importància i per la gravetat que jo li atribueixo, jo voldria que les meves paraules estessin lliures de tota mena de passió; perquè crec que es tracta d'uns fets que en qualsevol país, des del punt de vista del compliment de les Lleis, des del punt de vista dels principis democràtics, haurien d'ésser considerats i examinats i han produït moltes vegades conseqüències gravíssimes. Però és que per a nosaltres té, a més, una importància extraordinària perquè nosaltres estem aquí a Catalunya en el moment d'instaurar, d'iniciar la nostra autonomia, i en el moment present, en el moment crític en el qual s'està efectuant el traspàs dels serveis d'ordre públic amb tots els incidents, amb totes les dificultats, amb tots els inconvenients i amb tots els rezelos que en bona part de l'opinió catalana desvetllen.

El Sr. Casanelles atribuïa els fets comesos ahir a un Partit determinat, a uns grups determinats. El senyor Conseller de Governació negava que els autors d'aquests fets fossin o deia que desconeixia, i que, per tant, no li constava, fossin les Joventuts d'Esquerra d'Estat Català, que es coneixen amb el nom d'escamots. No vull discutir-ho, no ho vaig veure; no tinc proves materials i, per tant, no puc afirmar que siguin uns o altres elements. Però jo he de sentar un altre fet, que és, a judici meu, indiscutible: Primer, que hi ha en la nostra terra, en el llenguatge de la premsa, en els fets materials comesos, en el carrer, un ambient general de violència deplorable que crec que tots els catalans tenim el deure patriòtic estricte d'acabar. (*Molt bé!, en els bancs de la Minoria de Lliga Catalana.*)

I em dirigeixo a tots, a tothom, als homes de tots els camps i de tots els Partits (*L'orador s'adreça a la Majoria.*) que vosaltres hauríeu de mirar també en la vostra premsa que apareixen ara incitacions a la violència, que vosaltres, els homes dirigents, estariéu en el deure d'aturar i que vosaltres — hi passo només i no faré així cap altre càrrec concret — àdhuc en actes solemnes davant de les més altes autoritats del vostre Partit s'ha amenaçat sense protesta dels altres, per un dels oradors en recórrer a la violència en el cas de què el vostre Partit no obtingués la victòria en la lluita electoral.

VEUS en la Majoria: No, no, mai s'ha dit això!

Diversos senyors DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Això ho deia el *Full Oficial*!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Hem de deixar totes les institucions a la violència i sobretot hem de procurar que aquesta violència no es cometi. En aquest cas concret, nosaltres podem parlar-ne amb una autoritat especial: del mateix set-

manari moltes vegades amb les facècies, amb les bromes, amb la crítica i atacs nosaltres n'hem estat víctimes. Ah! Però això no autoritza que violentment, vulnerant la Constitució de la República espanyola, atacant els drets individuals que estan garantitzats en ella, vagin uns grups armats, s'introdueixin en el local, recullin o destrueixin l'edifici i facin un atac a la llibertat d'impremta.

El senyor Conseller de Governació això ho ha censurat d'una manera concreta; però és un fet evident que avui hi ha en el nostre poble, en la nostra ciutat, un estat d'alarma i que tothom tem després d'aquelles incitacions, després d'espectacles més o menys bèl·lics, després d'amenaques i anuncis llançats públicament davant de les autoritats del partit, que aquests fets de violència puguin reproduir-se, que aquests fets de violència puguin reproduir-se sinó amb l'estímul, amb el beneplàcit, la complaença, el silenci o la tolerància dels que ocupen els càrrecs de govern i de poder públic a Catalunya. Jo crec que nosaltres tenim el deure de fer que aquest estat d'alarma desapareixi, i per això jo voldria que aquestes manifestacions del senyor Conseller de Governació tinguessin una rectificació solemne per tot el Parlament de Catalunya, que fos com una ratificació, com una confirmació, com una afirmació de la voluntat de tothom d'evitar que aquests procediments es repeteixin, i per això he presentat juntament amb els meus companys de Minoria una proposició incidental en la qual sense fer càrrecs concrets a ningú, perquè per fer-ho, crec jo, calen proves concretes, nosaltres afirmem la reprovació del Parlament per aquests fets de violència i reclamem del Govern de la Generalitat que prengui totes les mesures necessàries per salvaguardar la inviolabilitat dels drets dels ciutadans.

Jo crec que després de les manifestacions del senyor Conseller de Governació aquesta proposició serà adoptada pel Govern de la Generalitat i serà acceptada amb unanimitat pel Parlament, i, jo crec, que això podria ésser un inici, perquè nosaltres hem de tenir, senyors Diputats, molt present, que si en el moment de constituir-se la nostra autonomia pot haver-hi o un partit o un grup d'homes que facin exhibició de forces que pot constituir en l'esperit públic una amenaça per altres partits i per altres ciutadans de Catalunya, ni vosaltres ni nosaltres podrem salvar l'autonomia de Catalunya que no es pot pas salvar en un ambient de guerra civil ni en una lluita ni en una discòrdia violenta entre els ciutadans de la nostra terra. (*Aprovació en els bancs de la Minoria de Lliga Catalana.*) Hi ha d'haver-hi un fonament de dret comú reconegut i emparat pel Govern de la Generalitat i per les més altes representacions de la nostra terra, que és absolutament impossible el que pugui subsistir el Govern autònom de Catalunya si vosaltres per damunt encara de la vostra consciència de demòcrates i de liberals i d'homes que haveu votat la Constitució de la República, no hi poseu encara l'esperit i la consciència de catalans que ens impulsa i ens obliga a assegurar per a la nostra terra un règim de convivència que sigui un règim de dret i de justícia, i no el predomini de la violència brutal dels uns damunt dels altres. (*Molt bé, i aplaudi-*

ments en els bancs de la Minoria de Lliga Catalana.)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: La proposició incidental que acaba de llegir-se i que acaba de defensar amb tanta eloqüència el senyor Ventosa i Calvell, em permet fer unes declaracions que jo voldria que fossin l'acabament d'aquestes reiterades manifestacions sobre el que, a judici d'alguns senyors Diputats, ve a semblar que es considera com una negligència del Govern en quant afecta a l'ordre públic a Catalunya.

Aquestes manifestacions del senyor Ventosa i Calvell, com aquesta proposició incidental que acaba de llegir-se, fan que jo, una vegada més i de la manera més categòrica, de la manera més terminant, repeteixi — com va fer ahir el senyor Conseller de Governació — que per al Govern de la Generalitat de Catalunya no hi ha, quant a l'ordre públic, altra força ni altre instrument que aquell que controla d'una manera directa el Govern de la Generalitat de Catalunya, i que no establirà mai, en cap cas, diferències de cap mena entre els ciutadans i que tindrà cura de què es faci amb un to d'absoluta igualtat la justícia per a tothom.

Per això, en aquesta manifestació primera que hi ha a la proposició incidental, que no és més que una repetició de les manifestacions fetes ahir pel senyor Conseller de Governació, i que repeteixo jo avui, quant a reprovar l'atemptat comès ahir per uns grups armats — que és la diferència que hi ha entre la manifestació de la proposició incidental i la manifestació del senyor Casanelles —, car en aquesta proposició incidental hi ha, evidentment, el terme discret d'uns homes que no coneixen els autors; coneixen, com coneix el Govern de la Generalitat de Catalunya, un fet; davant d'aquest fet actuem i ens disposem a fer per tots els mitjans que es descobreixi la veritat sobre la forma com s'ha comès aquest fet. Però crec, senzillament, un bon xic insidiós el to que és justament el de bona part de la premsa de Barcelona avui, de donar com a realitzat per un determinat grup d'homes que pertanyen a una organització, l'esmentat fet, quan encara no s'han realitzat les investigacions de la manera deguda, amb l'objectivitat deguda, perquè pugui fer-se una afirmació d'aquesta naturalesa.

Aquesta és la diferència essencial, i és l'única cosa que jo hauria de dir, assenyalant un manifest contrasentit entre les paraules del senyor Ventosa i l'òrgan de premsa del Partit que les VV. SS. representen, per quant es posa en el mateix pla que els altres periòdics de dreta, assenyalant ja una organització determinada com autora del fet. (*Aplaudiments de la Majoria. Protestes en els escons de Lliga Catalana.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER PRIMER: I, quant al fet d'ahir, si hi posa passió la V. S. per a reprovar-lo, per a blasmar aquest fet, tingui la seguretat de què no hi posa menys energia ni menys passió el Govern de la Generalitat de Catalunya, i que no li calia, a més, aquest estímul de les VV. SS. en allò a què afecta el

compliment del deure per a salvaguardar en tot cas el dret de tots els catalans.

De consegüent, hi ha aquí una manifestació per a mi per damunt d'aquest fet incidental que es comenta avui amb tota l'oportunitat en el Parlament de Catalunya, que té, almenys, el valor de permetre precisament que de tots els escons, de tots els grups de minoria, hi hagi aquesta coincidència de protestar contra actes de violència contraris al dret comú a què la V. S. alludia; però jo voldria recollir quelcom més transcendental de les manifestacions de la V. S., voldria recollir aquesta manifestació respecte a la necessitat de què tothom, de la dreta, de l'esquerra i del centre, en aquests moments d'estructuració de l'autonomia de Catalunya, hi posés cada sector, cada home, no solament la serenitat que cal, l'objectivitat que cal, sinó la claredat i la noblesa que cal en la conducta. I quant a això, jo em crec en el deure de dir a la V. S. que molts òrgans de premsa, i no certament d'esquerra, ni el seu llenguatge, ni les seves formes d'expressió, no responen ni a aquesta equanimitat, ni a aquesta objectivitat, ni a la veritat, com requereixen el prestigi de Catalunya, el prestigi de les institucions de Catalunya i, sobretot, com requereix i com demana, d'una manera categòrica també, el respecte que es mereix l'honorabilitat de totes les persones.

En aquestes hores de l'estructuració de l'autonomia de Catalunya, què més voldria el Govern de la Generalitat que veure tots els estaments amb aquesta noblesa, amb aquesta serenitat, amb aquesta objectivitat, en lloc de veure la insídia un dia darrera l'altre, la calúnnia, un dia darrera l'altre, aprofitant-se, no diré jo de la impunitat en què per una interpretació de les Lleis deixen algunes vegades determinats sectors d'autoritat, precisament dintre de Catalunya...

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Quins? Es molt greu això.

El Sr. LLUHÍ: No es pot dir això!

El Sr. CONSELLER PRIMER: Jo ho indicaré a les VV. SS. i així veuran com procedeix el Govern de la Generalitat per tal de què no hi hagi una sola institució que no respongui a l'estricta compliment del deure en quant a l'acellerament o a l'urgència de resoldre les coses en la forma que es reclamava i que s'indicava com a convenient aquesta tarda en el saló de sessions.

Per a l'estructuració de l'autonomia es requereix això, i una de les coses que indubtablement caldria i crec que hi guanyaria tot, hi guanyaria el prestigi del Parlament, hi guanyaria el prestigi de les institucions, hi guanyaria la conceptuació dels homes i hi guanyaria l'alt prestigi que hauria de tenir sempre la premsa, si davant de determinades manifestacions hi hagués manera de fer-ne responsables, no a aquells que apareixen com a autors, persones sovint d'una absoluta insolvència i irresponsabilitat, sinó que poguessin posar-se al descobert els inductors, els pagadors d'aquella pobre gent que molt sovint s'assenyalen com autors de determinats articles, sense que sàpiguen tant sols ni el moment ni el motiu que ha donat lloc a la publicació.

El Sr. FONTBERNAT: Lleó Daudet signa els seus articles a l'*Action Française!* (*Rumors.*)

El Sr. VALLS I TABERNER: Nosaltres també signem els nostres articles.

Un Sr. DIPUTAT de la Majoria: ¿També signen al DIC?

El Sr. PRESIDENT: Ordre, senyors Diputats.

El Sr. CONSELLER PRIMER: De manera que, vegi el senyor Ventosa i Calvell la coincidència entre el que ha exposat la V. S. i el que diu el Govern de Catalunya: Assegurança del dret comú, costi el que costi; protesta, reprobació categòrica i absoluta per a tots els actes de violència o tot atropell; perfecta coincidència, desig de què en aquesta hora d'estructuració de Catalunya, hi posi tothom al servei de la veritat, tots els mitjans, precisament, perquè augmenti d'aquesta manera el prestigi de les institucions, el prestigi de les autoritats i el prestigi de les persones. Són punts de coincidència.

Ara, ni ha un punt en el qual no hi pot haver coincidència, i és allò que les VV. SS. en aquesta redacció de la proposició incidental, aparentment suau, hi envolcallen; aquí no hi pot haver una coincidència entre les VV. SS. i el Govern de la Generalitat. Per la reprovació d'aquests atemptats, d'aquests actes de violència, no cal que es voti la proposició incidental; ja tots els sectors de la Cambra han manifestat ben clarament llur protesta; la unanimitat ja hi és. Per tant, ara una votació dels representants de Catalunya, d'una proposició incidental com la que presenta la V. S., és excessivament candorosa. No veu la V. S. que a ningú se li pot escapar que aquesta proposició incidental enclou una mena de censura, no solament pel Govern que s'asseu avui en aquests bancs, sinó pels Governats anteriors, per no haver cuidat que no es produïssin aquests fets, quan venim repetint que en cap moment el Govern de la Generalitat ha deixat de complir amb el seu deure! Per aquestes manifestacions no pot haver-hi de cap manera una coincidència entre la proposició de la V. S., que aparentment no té altre abast que reprovar aquest fet, i l'actitud del Govern de la Generalitat. El Govern de la Generalitat ha complert sempre amb el seu deure en aquest aspecte, com en els altres ordres, i el compleix el Govern d'avui, i és per això que repetint la protesta més absoluta i categòrica contra fets d'aquesta naturalesa, no pot aconsellar de cap manera que es voti aquesta proposició incidental. *(Molt bé!, en la Majoria.)*

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi, per a fixar la posició de la seva Minoria.

El Sr. LLUHÍ: Senyors Diputats: No havíem nosaltres encara decidit, respecte a la votació d'aquesta proposició incidental, perquè pensàvem que a través del debat i de la discussió arribaríem a tenir un concepte clar de les finalitats de la Minoria que la presentava, i de la manera com la veia el Govern de la Generalitat.

Però ens hem vist alludits, i ens hem vist sorpresos, per la forma com hem estat alludits, pel senyor Conseller Primer, el qual, repetint avui una expressió que ja va dir el primer dia, i que jo li prego que quan l'empri, si la continua emprant, procuri emprar-la amb més justesa i donant-li tota la importància que té venint del lloc on ve, pel lloc que avui ell ocupa; referent a una diferència entre el text de la proposició, en enjudiciar els fets, i la forma com s'havia produït — completament soli-

dari amb tots nosaltres —, el nostre company de Minoria, el senyor Casanelles.

Contestant als signants de la proposició, deia que aquesta, en reprovar l'atemptat comès ahir per uns grups armats, sentava un fet. Evidentment, però nosaltres hem fet més aquesta tarda. En primer lloc hem tingut la sinceritat i la franquesa de dir allò que està en la consciència de la V. S.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Perdoni, que en la meua consciència no hi penetra la V. S.

El Sr. LLUHÍ: Perquè està en la consciència de tothom, perquè és d'elemental sentit comú jurídic, sentit comú natural, que per a conèixer els autors d'un fet s'ha de saber quines són les persones que es consideren ofeses. Quan aquest fet té un caràcter evident de venjança...

El Sr. CONSELLER PRIMER: Em permet? Es que em considera a mi membre d'alguna agrupació de les que alludeix la V. S.?

El Sr. LLUHÍ: Senyor Santaló, aquí, a l'extrem a què hem arribat, li parlaré amb tota franquesa. És que aquesta organització està democràticament dintre de l'Esquerra? Perquè si hi està, i la V. S. té un lloc eminent dintre de l'Esquerra, li haig de dir que sí. És que no forma democràticament dintre de l'Esquerra? Si és així, li hauré de dir que no.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Perdoni, que no crec que aquest desenrotllament polèmic respongui a cap tractat de lògica concreta i definida.

El Sr. LLUHÍ: Perdoni; la V. S. m'acaba de preguntar i li he contestat el més clarament possible.

Doncs bé, deia jo que teníem la convicció moral, per un elementat sentit natural, que les organitzacions, que els homes afectes a les mateixes, era lògic, per un instint, si es vol natural, que tenim una mica tots, que es prenguessin la venjança. Si aquestes organitzacions actuen d'una manera controlada, com jo he de creure i com han manifestat mantes vegades els seus dirigents, la responsabilitat incumbeix ja als dirigents del Partit, i no podem oblidar nosaltres mai, que el Govern de la Generalitat és un Govern de Partit, i, per tant, manté amb ell una estreta relació.

Ara bé, amb això n'hi havia prou per considerar que aquesta manifestació, ja dic simple popular, que no falla mai, com sap la V. S... *(En aquest moment, el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social s'aixeca sobtadament del seu escó i intenta sortir del Saló. Es promou un gran aldarull, per protestar diversos senyors Diputats de les oposicions d'aquest acte.)*

El Sr. PRESIDENT: *(Toca la campaneta amb gran energia.)* Senyor Conseller, jo prego a la V. S. que ocupi novament el banc, i que doni a la Cambra una prova de serenitat, pel respecte que és degut a tots els senyors Diputats i al Parlament. *(Veus de molt bé! El senyor Conseller de Sanitat torna a seure al banc roig.)*

El Sr. LLUHÍ: Continuo, doncs, en l'ús de la paraula, acabat, com devia, aquest incident. I dic que els obrers d'aquesta impremta s'han dirigit a nosaltres, i han manifestat clarament que han reconegut en la pàgina central de *El Mundo Gráfico*, aparegut ahir o avui, en la fotografia que

portava de la festa celebrada a l'Estadi de Montjuïc, alguns dels individus que cometeren ahir aquest fet, i nosaltres creiem que això és una prova material. Nosaltres no tenim ni volem, la funció de Jutjat, però aquesta afirmació i aquesta prova ens permeten refusar dignament l'afirmació de la V. S. que això era una insídia. Aquesta paraula no la podia emprar V. S. amb justesa, i, a més, jo li prego que la retiri.

Doncs, bé, aquesta afirmació que ens han fet uns homes, que amb l'autorització d'ells repetim aquí al Parlament, nosaltres no l'hem de portar per res al Jutjat. Si el Govern vol assabentar-se del fonament d'això, que preguntí als obrers aquests, per si de les manifestacions que facin creu que n'ha de portar un tant de culpa als Tribunals, o simplement considera que, assabentat d'aquest acte, té base suficient per a prendre les mesures necessàries que puguin prevenir altres fets.

Perquè jo, senyor Conseller Primer, he de dir que en l'ànim de la V. S. — i em sap greu tenir haver de penetrar en aquest terreny, on la V. S. em pot refusar sempre —, ha d'haver-hi la possibilitat que aquests casos no es reproduïxin. Perquè la V. S. sap que malhauradament fa molt de temps que es lluita ja per evitar organitzacions d'aquesta mena i fets d'aquesta naturalesa, i tot el que es faci per a evitar això serà poc, perquè cauríem en els perills que assenyalava el senyor Ventosa, i són perills que ens convé a tots els catalans evitar. A tots els catalans, perquè jo comparteixo el punt de vista sustentat pel senyor Ventosa, que quan es tracti de defensar l'autonomia de Catalunya, els drets adquirits ja per Catalunya, tot el que ens podria posar en una situació falsa i impossible, seria una situació de guerra civil entre nosaltres. I pels procediments que s'estan emprant, hi arribarem molt més aviat potser del que la V. S. es pensa.

Doncs acabo dient que s'han de prendre mesures de previsió, i que nosaltres votem la proposició de la Minoria de Lliga Catalana precisament perquè es reclama del Govern aquesta energia. Que el Govern té aquesta voluntat? Concedit per endavant, però el Parlament de Catalunya ho reclama i per això no hi veiem cap vot de censura pel Govern, i si algun n'hi hagués, per manca de prevenir les coses, també el votem.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Senyors Diputats: Nosaltres no tenim encara decidit si ens abstindrem o si votarem aquesta proposició. (*Rialles.*) No crec que sigui cosa de riure.

Diversos senyors DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: No, no; no és de riure!

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Oh! és que jo...

El Sr. PRESIDENT: Senyor Simó: La Presidència li prega que continuï sense desviar-se del tema de la seva intervenció.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Jo parlo sempre molt clar i en aquesta ocasió vull justificar el per què podem votar o abstenir-nos en ordre a

aquesta proposició; perquè encara hi ha algun sector que pot exposar les seves idees i possiblement, amb aquesta exposició d'idees se'ns pot decidir al que en el moment actual no estem decidits.

Ja he dit que jo parlo molt clar sempre, i ara dic francament que jo no crec que les joventuts d'Esquerra Republicana, dites «Escamots», siguin una organització feixista. Jo no ho vull creure; però ara bé: ho diuen tants i tan diversos elements que potser tenen elements de judici de què jo n'estic mancat, que no és d'estranyar que, en certs moments, arribi el dubte de si ho poden ésser aquestes organitzacions de feixistes. Però el cert és que aquesta proposició, al meu entendre, és minça i fins, i perdonin els seus signants i els que tinguin la decisió de votar-la, podríem qualificar-la d'inoportuna.

Es parla d'un atemptat comès per uns grups armats; i jo recordo aquelles protestes dels esquerrans de quan Martínez Anido...

El Sr. FRONJOSA: Exacte, senyor Simó.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Bé, també serà exacte el que diré ara. (*Rialles.*)

El Sr. FRONJOSA: No rigui, no rigui, senyor Valls i Taberner.

El Sr. VALLS I TABERNER: Per què?

El Sr. FRONJOSA: Va per mal camí. (*Rialles i rumors.*)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Aquesta proposició ve a presumir fonamentalment (és tant com creure) que realment existeixen organitzacions feixistes i aquesta organització feixista és la que ha realitzat els actes, els fets a què ens referim. I d'existir aquesta precisió fonamental, d'ésser així, s'ha de dir literalment en la proposició...

El Sr. FRONJOSA: Exacte, home. (*El President, amb la campaneta, demana ordre al senyor Fronjosa.*)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: ...mentrestant jo no creuré el que es diu que sigui feixistes les Joventuts d'Esquerra Republicana, i, per tant, no podré votar aquesta proposició, per considerar-la futil i de poca consistència.

Un Sr. DIPUTAT: *Be Negre!* (*Rumors i rialles.*)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Oh! El *Be Negre* i altres periòdics que no són bens negres i que porten les signatures d'aquests senyors (*L'orador assenyalava la Minoria de Lliga Catalana.*), han dit coses més greus encara contra els homes de les Esquerreres. (*Protestes en la Lliga Catalana.*)

El Sr. VALLS I TABERNER: No és veritat.

Un Sr. DIPUTAT: ¿Què vol dir que no és veritat?

El Sr. VALLS I TABERNER: Que no és veritat.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Jo volia recollir, i per això he interromput el senyor Conseller Primer quan parlava de desídies, negligències o lenitats en determinades esferes...

El Sr. CONSELLER PRIMER: De possible negligència.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Doncs, si és possible, és, perquè el que no pot ésser possible, no és, i menys en un poble democràtic. I una de

les zones que es ressenten d'aquesta lenitat, és l'encarregada de sancionar els delictes d'impremta.

Fa una temporada que amb gran lenitat, per part del Govern, del fiscal i dels Jutges, però del Govern, principalment, a l'empar d'una falsa juridicitat, equivalent a la covardia col·lectiva dels que seuen en aquest banc, com dels de l'altre banc, que aquí estem a l'encant, que la premsa no té fre i que confon la llibertat legítima amb el desvergonyiment públic. I consti que no em refereixo a cap periòdic concretament, sinó a molts; i, entre ells, aquest interessant del *Be Negre*, inspirat en un to còmico-grotesc que no arriba més de les vegades a ésser irònic, perquè la ironia és una flor dels esperits superiors.

Els fets de què ens ocupem, poden tenir per origen o obeir a una venjança, a una represàlia individual o col·lectiva d'uns quants que s'han sentit ressentits. Però jo, que llegeixo *El Be Negre* cada dijous, (*Rialles*.) perquè m'agrada molt, (*Més rialles*.) puc dir que unes vegades està bé i altres no tant; i moltes vegades m'he admirat de què encara es passegin pels carrers molts senyors que han vist el seu nom cobert de conceptes i frases que jo crec que si no haguessin estat justament aplicades segurament haurien produït una represàlia violenta i justa. (*Rumors*.)

El Sr. DURAN I VENTOSA: No home, no.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Sí.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Hauríem d'anar a garrotades cada dia.

El Sr. FRONJOSA: Què, cada dia! Cada quart! (*Rialles*.)

Un Sr. DIPUTAT: Sí?

El Sr. FRONJOSA: Sí, cada quart. No creiem amb la vostra justícia. (*Rumors*.)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Els periòdics d'extrema dreta i de dreta, han batut el record en ordre al que deia el senyor Conseller Primer, en ordre a la injúria i a la calúnnia més grollera i no els ha passat res, sens dubte degut al relaxament, ni sols dels fiscals, sinó de les autoritats governatives també. S'ha deixat a la premsa en absolut llibertinatge i únicament quan les autoritats s'han sentit alludides d'una manera molt directa i han estat fortament atacades, jo crec que injustament, s'ha volgut imposar alguna sanció.

La Cambra està en un estat passional al qual jo no em puc sustreure i molt possiblement les meves paraules no tindran la coordinació que jo voldria.

En quan a la proposició, que és del que es tracta, si té la finalitat que el senyor Conseller Primer semblava veure-li, quan l'ha qualificat d'insidiosa, té molta importància; perquè si es pren literalment, ja no mereix la pena de què el Parlament se n'ocupi. És tendenciosa, o és que la veu tendenciosa el senyor Conseller Primer? A qui s'alludeix, a qui? És que per damunt, o per sota, o interlínies s'apunta a quelcom determinat? Aquest és el defecte que també jo li trobo. I si els signants de la proposició; si els que l'avalen amb el seu vot creuen sincerament que hi ha un feixisme organitzat i aquest feixisme es recolza en el Govern, i aquest feixisme és el que ha provocat o determinat aquests fets o altres, que ho

diguin aquí, que tindran el nostre vot, com tindran el de la Majoria. Però sense que es demostrï, jo no puc creure que les Joventuts d'Esquerra Republicana siguin feixistes, perquè amb això es contradiria l'esperit del Govern i l'esperit liberal i democràtic de Catalunya i existiria una contradicció flagrant de nosaltres mateixos i representaria una arma que vosaltres hauríeu creat inconscientment i de la qual segurament la primera víctima seríeu vosaltres mateixos. Però no; Catalunya no suportarà mai un feixisme, perquè del contrari no mereixeria la pena de tenir una autonomia, perquè un poble que tingui i que senti el feixisme és un ex-poble; podrà ésser una col·lectivitat regimentada, però no un poble liberal i democràtic que mereixi gaudir d'una autonomia.

Ara bé: El que a mi em sorprèn és que el Govern no coneixi els autors dels fets ni els inductors, que no coneixi a ningú. Precisament per a poder sortir al pas de les campanyes de premsa que es facin o es vulguin fer, es té el deure de dir que no és el Govern el que ha de judicar en definitiva; però, el Govern no es pot excusar en la ignorància, perquè no li assisteix el dret de passar per ignorant ni d'ésser ignorant, tant més quan el Govern té avui dia mitjans en moltes esferes oficials per estar ben informat, àdhuc en el sentit preventiu de molts dels conflictes, com aquests, que poden conmutar a l'opinió. En altres èpoques, jo no diré que no; però avui en la forma que està organitzada la representació del Poder executiu, el Govern té mitjans per a poder saber, com, el per què i per qui es realitza un fet, i àdhuc la imminència de la seva realització.

Jo no voldria seure sense cridar l'atenció del Govern sobre el demà, sobre les conseqüències que podria tenir el que es desviés l'esperit de les organitzacions de què aquí s'ha parlat. Però jo he sentit, i si arriba el moment ho diré, determinades manifestacions que em donen lloc a què capiguin en mi certs dubtes. Procuri el Govern de Catalunya, dintre dels copiosos elements que té, que les coses es mantinguin com avui. Del contrari, no crec jo que ell estigués satisfet de la seva obra ni que ningú pogués recolzar-la.

No es necessita un feixisme a Catalunya, i ni tan sols es necessita un simulacre de feixisme. No es necessita res que pugui donar lloc a falses interpretacions en el sentit de què s'aspiri a un feixisme. Catalunya no admet ni tan sols la sospita de què el dia de demà hi pogués haver un feixisme. ¿Està clar? Doncs els indicis són aquests. Procurem evitar-ho, perquè del contrari qualsevol incident que es produeixi podria tenir aquesta interpretació.

El Sr. LLORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lloret.

El Sr. LLORET: Senyors Diputats: Jo, en aquest torneig oratori, no he de posar-hi més que la ingenuïtat de les meves paraules.

S'ha formulat aquí una proposició. Aquesta respon a un fet que s'ha produït, marca una directriu i una orientació en virtut de la qual es vol que recolzi el Parlament una declaració en la que estan d'acord tots aquells que se senten demòcrates. Republicà i liberal, jo votaré aquesta proposició.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: A la primera lectura de la proposició presentada per la Minoria de Lliga Catalana, hem hagut de reconèixer que la seva lletra està absolutament d'acord amb les nostres opinions.

De la lletra d'aquesta proposició no podem dir més que l'acceptem en totes les seves parts. Si no ens coneixéssim, si les coses es realitzessin en un món ideal, i no ens entenguéssim més que per escrit, per endavant he de dir que aquesta proposició mereixeria els nostres vots; però el sol fet de què la proposició incidental surti dels bancs de la Lliga Catalana ja la fa per nosaltres suspecta, ja — com deia el senyor Conseller Primer — l'hem de mirar amb lupa, hem de mirar quines poden ésser les seves intencions i en mirar les intencions d'aquesta proposició incidental veiem darrera d'aquesta declaració absolutament democràtica, darrera d'aquest rebuj de tot el que sigui violència, que hi ha uns homes que han instigat i suportat la violència, sempre que la violència podia ésser un suport pels seus interessos. (*Protestes en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. TRIES DE BES: I la presó!

El Sr. RUIZ I PONSETI: De tot hi ha hagut. Per això, si els danys de la Dictadura estaven d'una manera manifesta, precisament en els seus inicis...

(*Es produeix un aldarull, que el President sufoca amb la campaneta.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: A la presó!

El Sr. FRONJOSA: ¿Quan hi ha anat vostè a la presó?

El Sr. TRIES DE BES: ¿I el senyor Valls i Taberner?

El Sr. PRESIDENT: Prego als senyors Diputats que no interrompin. Segueixi el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Deia, senyors Diputats, que el sol fet d'ésser presentada aquesta proposició per uns homes que han aprofitat totes les actuacions possibles per a recolzar la violència, quan aquesta violència ha estat útil pels seus interessos, fa això que nosaltres no poguem fer costat a la Minoria de Lliga Catalana.

Nosaltres, si el Govern considera suspecta aquesta proposició, la considerem també suspecta nosaltres i, per consegüent, no la votem.

El Sr. TRIES DE BES: Ara va bé. 19 de novembre!

El Sr. FRONJOSA: ¿Que voleu que us fem el joc a vosaltres?

El Sr. PRESIDENT: Jo prego al senyor Fronjosa que no interrompi el seu company de minoria.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Dites aquestes paraules, que no tenien altre objecte que explicar el nostre vot, desitgem dir-ne també unes altres respecte del fons de la qüestió.

Nosaltres tampoc ho sabem qui ha realitzat els fets que han donat lloc a aquesta proposició. No ho sabem, però no ens volem enganyar a nosaltres mateixos; ens ho pensem, i darrera d'aquest pensament hi veiem un greu perill per a Catalunya, hi veiem unes joventuts equivocades com les Joventuts nacionalistes d'arreu del món, que acaben fatalment en Joventuts feixistes i principalment quan aques-

tes Joventuts agafen la dèria de posar-se tots la camisa del mateix color.

Per això nosaltres, aquesta tendència equivocada, aquesta tendència que pot portar dies de greu perill per Catalunya, la denunciem al Govern de la Generalitat i li preguem que faci tots els possibles per a perseguir aquesta mala herba, per segar aquesta mala herba en els moments del seu neixement, perquè quan aquesta herba creix i, principalment, quan creix en mitjans nacionalistes, és una herba que no té deturador i porta fatalment al feixisme més desenfrenat.

Per això denunciem aquest perill, i tot votant en contra de la proposició de la Minoria de Lliga Catalana, hem de posar de manifest la nostra temença de què si aquestes Joventuts segueixen per aquest camí podran esdevenir fatals per l'esdevenidor de Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: Per a rectificar, té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Per a rectificar, senyors Diputats, i prescindint de manifestacions fetes en nom de diverses minories, els senyors que han fixat les seves respectives posicions respecte de la proposició presentada per nosaltres, jo he de contestar a les paraules del senyor Conseller Primer, o recollir-ne algunes d'elles, i he de dir-li que el senyor Conseller Primer ha abusat un xic de la meva discreció en defensar la proposició incidental.

En defensar la proposició incidental i en la redacció de la mateixa jo he dit que parlava d'uns grups armats, perquè no ens constava qui era el que havia realitzat els fets, i el senyor Conseller Primer abusa d'aquesta manifestació meva passant a l'atac contra la premsa, i concretament contra un diari, dient que era, com la demés premsa de dreta, el que parlava d'aquest acte d'ahir atribuint-lo als escamots i atribuint-lo d'una manera insidiosa i lleugera.

Jo he de dir, senyor Conseller Primer, que no és la premsa de dreta, sinó tota la premsa de Barcelona, sense més excepció que *La Humanitat*, la que atribueix als escamots la comissió dels fets d'ahir, i els hi atribueix perquè respon a una convicció general de la ciutat que si jo tractés de fonamentar-la podria invocar multitud d'indícis per fer-ho.

No ho he fet perquè no era el meu propòsit en presentar la proposició incidental formular un atac en contra del Govern ni contra el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Si hagués volgut fer-ho, àdhuc hagués pogut involucrar-hi, per manifestacions que varen fer-se a l'Estadi de Montjuïc, al mateix senyor President de la Generalitat de Catalunya; i si no ho he fet i no vull fer-ho és perquè per damunt de la meva condició d'home de partit hi poso la meva condició d'home català. I per aquesta raó, jo anava a buscar amb la meva proposició incidental una unanimitat en la reprovació dels fets de violència i una afirmació de què el Govern de la Generalitat havia de fer tots els esforços necessaris per a salvaguardar els drets de tots els ciutadans.

Però ja que el senyor Conseller primer pren peu de la meva discreció per acusar els altres d'insidia, jo he de dir: no, senyor Conseller Primer, no traboquem les coses i no convertim una proposició incidental que ha nascut d'un prec en el qual hi havia una censura per uns fets de violència inqualificables.

en el procés de la premsa de Barcelona, que és un altre problema, i és un altre problema que, en part, està fora de les nostres atribucions i de la nostra competència. Jo li he de dir al senyor Conseller Primer que no és avui l'ocasió, i probablement no arribaríem a cap resultat si vagament, inconcretament, ens acuséssim els uns als altres, amb la premsa de l'altre, d'haver llançat atacs. No; el que jo li diré és que si avui, ahir, abans d'ahir, la V. S. llegeix diaris i setmanaris afectes al seu Partit, hi veurà, àdhuc, incitacions a l'assassinat contra els nostres homes. (*Rumors.*) Però no és hora de parlar-ne.

El Sr. FRONJOSA : I el «Delateu» del 1909? (*Rumors. Protestes en els escons de Lliga Catalana.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA : No és veritat.

El Sr. FABREGA : És veritat!

Un senyor DIPUTAT : N'hi ha molts que no se'n recorden.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Jo diré als senyors Diputats que tenim prous problemes l'any 1933 per anar a retrotraure les discussions i fets de l'any 1909. (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. VALLS I TABERNER : De fets inexactes.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : No hem de discutir ara el que passava l'any 1909, sinó és que estem discutint — i no vull que em desvieu del meu debat i la meua posició — és allò que va passar ahir. I respecte d'això jo li he de dir que el meu propòsit era obtenir un assentiment general.

El Sr. CONSELLER PRIMER : Sí, Sí!

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Oh, sí, sí? No un assentiment merament formulari, sinó un assentiment solemne amb garantia que no s'han de repetir aquests fets.

Jo he de dir al senyor Simó que interpretava malament a aquesta mateixa prudència en què s'havia inspirat la redacció de la proposició i que anava a cercar una unanimitat que jo creia segura de la Cambra. No l'ha d'interpretar com una temença per nomenar les coses pel seu nom; no, jo comparteixo la convicció general; és més, jo li dic al Govern de la Generalitat que avui ja no es tracta d'una mera presumpció ni d'un mer indicatiu. El senyor Casanelles ha vingut aquí formulant una denúncia concreta amb els noms dels denunciants, i el Govern de la Generalitat, pels seus òrgans i amb els mitjans que té d'actuar, podria procurar que aquesta denúncia no caigui en el buit i que s'apliqui la sanció deguda. Però a més a més jo li diré al senyor Conseller de la Generalitat i als senyors de la Majoria que evidentment hi ha un coincidència que és aclaparadora: que després de les manifestacions del diumenge s'hagin produït els fets del dilluns. Després de les manifestacions imprudents del diumenge, després de les organitzacions imprudents de diumenge patrocinades i emparades pel Govern de la Generalitat, s'han produït els fets del dilluns que vulneren i ataquen els drets dels ciutadans.

El Sr. CONILLERA : L'imprudent és portar els nens a Montserrat a insolar-se! (*Rumors i protestes en diversos sectors de la Cambra.*)

El Sr. FRONJOSA : El sometent és feixisme.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Feixisme

o no feixisme, jo no ho sé, perquè moltes vegades en parlar de feixisme s'hi dona una significació diferent. Jo diria que a judici meu el feixisme té com a característica la identificació d'un partit amb un poble; és a dir, el pensar que el partit constitueix la totalitat del poble i que no hi ha per als homes i per als partits que estan fora d'aquell, dret ni respecte que no estigui subjecte al control de les autoritats i dels procediments sovint violents del partit que el sosté.

Jo no sé si està en el vostre propòsit utilitzar o no aquests procediments feixístics. Jo us diria amb tota serenitat, sense passió de cap mena, si estigués en el meu propòsit, que el judici meu, a part d'una cosa censurable des del punt de vista democràtic, és una enorme errada, una grollera errada; i per una raó ben simple; i és que el feixisme no pot existir mai en una regió autònoma. Pot existir en un estat total, però no pot existir en una regió autònoma, perquè el dia que el partit que governa a Catalunya emprés procediments feixístics, que s'inspirés en principis feixístics, aquell dia hauríem mort l'autonomia de Catalunya, perquè l'autonomia fóra el feixisme i el centralisme representaria... (*Veus de molt bé!, molt bé!, ofeguen les darreres paraules de l'orador.*) Per consegüent, com que joestic convençut de què això no pot ésser, jo voldria que tots vospartits que governa a Catalunya emprés procediments, que abandonessiu aquestes exhibicions imprudents, que abandonessiu aquestes amenaces i comminacions indiscretes, sobretot indiscretes quan són subratllades i avalades amb la presència de les més altes autoritats de Catalunya.

Aquest és l'objecte de la meua proposició. El senyor Conseller Primer ha volgut veure no solament la lletra sinó la intenció. Jo li diré: No hi ha cap altra intenció que aquesta que aquí exposa. Jo crec que en el moment actual, senyor Conseller Primer, tots els catalans tenim el deure en aquesta lluita electoral que s'ha iniciat amb caràcters de tan extrema virulència, de posar un sedant i una pau perquè cada partit, amb la defensa més aferrissada que es vulgui dels seus ideals, respecti els drets i les propagandes i les exposicions que facin els altres Partits dels seus propis ideals i que això el Govern de la Generalitat té l'obligació d'emparar-ho i de salvaguardar-ho per tots els mitjans i contra qui sigui. I ja que el senyor Conseller Primer es fica en la intenció de la meua proposició, jo, si seguís aquest mateix procediment de ficar-me en la intenció, podria dir-li a la V. S. que, potser, en el refús de votar-la algú, podria veure-hi la temença de desagradar a alguns dels elements que tenen una importància dintre d'aquesta Cambra. (*Molt bé, i aпаudiments en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. ARMENDARES : Heu servit a la dictadura i ens feu por.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Qui?

El Sr. CANTURRI : Vosaltres. La vàreu portar vosaltres amb el senyor Puig i Cadafalc... (*Degut a les frases soltes, hi ha uns moments de confusió.*)

El Sr. PRESIDENT : Ordre, senyors Diputats!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Sou uns ignorants! (*Protestes en la Majoria. Diversos senyors Diputats de les Minories s'increpen els uns als altres, produint-se uns moments de confusió.*)

El Sr. PRESIDENT: Em sorprèn, senyors Diputats, que emprin tons de violència i que no respectin el reglament. (*Segueix la confusió.*) Ordre, senyors Diputats. (*Els senyors Vidal i Guardiola i Fronjosà segueixen parlant. El senyor President imposa ordre amb la campaneta.*) L'espectacle que dóna la Cambra amb les interrupcions collectives no és pas per augmentar el prestigi del Parlament. Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: Es molt difícil posar en clar una situació quan els bancs d'enfront hi ha un marcat interès en discórrer fixant uns termes completament falsos per a la polèmica. Gairebé totes les manifestacions que s'han sentit en els bancs de l'oposició donen a entendre que és una realitat, una mena de feixisme, que el Govern no ha vist enlloc i que condemna, sinó en més, amb tanta energia com puguin condemnar qualsevol intent d'aquesta naturalesa els que han parlat en aquesta rectificació. Per consegüent, si no hi hagués — no vull parlar d'intencions per no rebre altra vegada la rèplica del senyor Ventosa i Calvell — si no hi hagués altre afany d'aclarir els termes d'aquesta proposició incidental, després de les declaracions terminants, categòriques, fetes pel senyor Conseller de Governació i repetides per mi, ja no es desenrotllarien polèmiques partint d'aquests principis, d'una mena de complaença ni molt menys de benevolença, respecte de cap intent de feixisme. Per tant, no vaig a dir un mot més respecte d'això aquesta tarda; crec que han estat terminants i clares les manifestacions fetes abans d'una manera reiterada. Jo no vull creure que sigui ben intencionada cap manifestació que parteixi d'aquesta posició de complaença o de tolerància per part del Govern per moviments d'aquesta naturalesa.

Han intervingut en aquesta rectificació el senyor Lluhí, al qual jo he de dir-li només que, indubtablement, té una susceptibilitat extremada en quant les manifestacions, que pot pensar ell que no hi ha mai un afany de ferir absolutament a ningú, sinó únicament i exclusiva d'escatir els fets i de fixar d'una manera tan clara com sigui possible la posició del Govern i ell ha embolcat l'acció de govern amb l'acció d'un Partit, les finalitats dels quals no són mai idèntiques. El Partit, com a Partit té el deure d'organitzar-se i de defensar-se com a tal Partit, i el Govern en general com a tal Govern té l'obligació estricta d'executar les Lleis i de defensar per igual els drets de tots els ciutadans i és aquesta la posició i la confusió que estableix el senyor Lluhí. Ho lamento extraordinàriament, perquè es presta a equívocs, no aquí, que tinc la seguretat que està a l'abast de tothom, sinó en l'opinió que certament no pot contribuir de cap manera a la formació ciutadana del poble de Catalunya. Cada Partit té una missió; cada Partit té dret a organitzar-se, i propagar i de vetllar per tal que tingui la màxima viabilitat la

doctrina que sustenta. Ara bé, la missió del Govern encara que estigui format d'elements del mateix Partit és quelcom completament diferent, i les obligacions són distintes, i, per tant, agrairia sempre al senyor Lluhí que quan es tracti o comentis o discuteixi sobre fets o actituds de Govern, pensés enterament i exclusivament amb el que són obligacions de Govern i amb la manera com aquest Govern compleix amb el deure que li correspon, i en quant al compliment del deure d'aquest Govern, com dels anteriors respecte al que es debat aquí, no crec que hagi de fer manifestacions més terminants de les que s'han fet aquesta tarda.

El senyor Simó i Bofarull, amb l'afany seu, ja ha demostrat altres vegades de puntualitzar les coses i dir-les amb el nom que els correspon, ha aclarit un concepte que jo havia insinuat i no havia quedat, indubtablement, prou clar. Així, absolutament, dec dir-li que quan he parlat de la negligència no podent concretar d'una manera absoluta uns casos determinats,estic segur d'haver dit d'una possible negligència i, en efecte, em referia que davant dels abusos de llenguatge en determinats sectors de premsa en aquests últims temps, jo tinc la seguretat que si les autoritats judicials procedissin amb la urgència i energia que correspon, probablement s'esmenarien aquests abusos de llenguatge amb prestigi de tots els interessos de Catalunya.

Ara bé; jo no he parlat de la premsa en sentit d'una acusació com semblava indicar el senyor Ventosa i Calvell. La premsa, per a mi, senyor Ventosa, i va ésser una de les primeres manifestacions que vaig fer a ella en els primers dies de trobar-me en el Govern de la Generalitat, té tota la meua consideració, té tots els meus respectes. La considero un instrument per a la formació i direcció dels pobles d'una importància extraordinària. Entre aquesta consideració que té per a mi la premsa i determinades manifestacions que no poden considerar-se com a fets de premsa, sinó com a fets dels que he parlat en la primera intervenció, hi ha una distància incommensurable. Jo blasmo d'aquells; no puc tenir ni un mot de manca de consideració ni respecte per la premsa perquè la considero un instrument indispensable per la vida dels pobles actuals i no solament un instrument indispensable, sinó com element directriu d'opinió i esperit de ciutadania dels pobles.

Ha tornat a enyorar i ha parlat com volent justificar la necessitat d'aquesta proposició incidental per a obtenir del Parlament de Catalunya una unanimitat en quant fa referència a la condemna del fet concret que ha donat lloc al debat d'aquesta tarda. I jo torno a dir-li: ¿és que la unanimitat més absoluta no queda manifestada després del que s'ha dit aquí aquesta tarda? Es que serà més solemne pel fet de votar aquesta proposició? Jo llavors diria, senzillament: Perquè en tot cas no es deixa al Parlament de Catalunya reprovar l'atemptat comès ahir per uns grups armats contra les garanties individuals consagrades en la Constitució de la República?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ¿Es que no pot demanar el Govern de la Generalitat que salvaguardi?

El Sr. CONSELLER PRIMER: ¿Es que hi

ha necessitat, senyor Ventosa, de fer aquesta manifestació, quan no crec que la V. S. pugui indicar un fet en què el Govern de Catalunya hagi deixat d'atendre i de complir amb els seus deures a cada moment? Condemna dels fets, reprovació dels fets tal com s'ha manifestat aquí aquesta tarda, completament d'acord, i repeteixo, que no cedeix l'avantguarda el Govern de Catalunya a cap altre sector de la Cambra. Preocupació de feixisme, en tingui cada u el concepte que en tingui, no solament en una regió autònoma, sinó en un Estat gran amb l'esperit i sensibilitat de la nostra terra, no crec que hi hagi, en efecte, com opina la V. S., cap perill, i si hi fos, jo agrairia que s'acceptés la manifestació de què aquest Govern serà una garantia per impedir en tota ocasió que avenci un moviment d'aquesta naturalesa.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la V. S., però li adverteixo que ja gairebé estan consumits tots els torns.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: El senyor Conseller Primer acaba de fer una suggerència que en nom dels signants de la proposició vull recollir. Deia el senyor Conseller Primer, que si limitéssim la proposició a la primera part, estava disposat a què el Parlament la votés. La primera part, diu concretament: «El Parlament de Catalunya reprova l'atemptat comès ahir per uns grups armats contra les garanties individuals consagrades en la Constitució de la República» i també «i d'una manera especial contra la llibertat d'imprensa». En quant al demés, que reclama del Govern de la Generalitat l'adopció de mesures, tots ho hem reclamat, el Govern de la Generalitat, manifesta concretament, que està disposat a adoptar totes aquestes mesures. Nosaltres estem disposats a retirar aquesta segona part, a reserva d'exigir al Govern de la Generalitat, si es produís algun cas en el qual aquesta promesa que avui fa resultés incomplerta, les degudes responsabilitats i de formular el nostre judici.

Per consegüent, queda entès aleshores que el Govern accepta aquesta reprovació terminant dels atemptats comesos ahir pels grups armats contra l'exercici del dret individual i contra la llibertat d'imprensa.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació de la proposició. Votació...?

Diversos Srs. DIPUTATS: No cal, no cal.

El Sr. PRESIDENT: Per unanimitat?

El Sr. COMPANYS (L.): Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Companys.

El Sr. COMPANYS (L.): Era per a dir que parlo d'una manera absolutament i completament personal. Jo em sumo a totes les manifestacions categòriques que vinguin a reprovar els fets que s'han produït. Si algun dia pogués representar alguna cosa dintre el meu Partit, voldria representar una tendència de la màxima garantia per a tots els ciutadans. Ara bé, votar aquesta proposició en els termes en què s'ha expressat, jo també la voto, però vull fer aquí pública condemna, perquè s'ha de fer, dels motius essencials que han produït aquests fets. Això ha estat produït per un article en un periòdic satíric. No es

pot trencar aquesta relació, és impossible trencar aquesta relació. Quan aquí s'ha parlat de feixisme, jo em sentia impulsat contra tot el que significués feixisme, però hem d'ésser lleials i nobles en les nostres disputes, car votar la proposició d'aquesta manera deixa les coses d'una manera freda i esqueta i, per tant, bo és que es protesti contra tot fet de violència, a la qual cosa sumo jo, d'una manera categòrica i entusiasta, el meu vot; però és que, a més, es diu que es fa especialment contra tot atemptat a la llibertat d'imprensa. «Especialment», per què? És que aquesta llibertat d'imprensa, de la manera com s'està produint la disputa política a Catalunya, serà con un reforç per a la sèrie d'infàmes que corren per tots els diaris de la nostra terra?

El Sr. VALLS I TABERNER: ¿Que no hi han Tribunals de Justícia?

El Sr. COMPANYS (L.): És necessari que, aquest «especialment» no sembli, sota la cosa real d'un fet que s'ha produït ara, una cosa concreta per la qual ha derivat tota aquesta discussió, que aquest especialment no sembli una cosa que vingui a donar alè a aquesta mena de campanyes. És, senzillament, una suggerència que jo faig. La protesta per part de tota la Cambra, jo la subscriuré, d'una manera terminant, amb les frases més entusiastes i més condemnatòries, però respecte a aquesta paraula «especialment», cal que es vegi la manera de què ho signifiqui com un to d'impunitat per a les campanyes que es vénen produint.

Jo llanço aquesta suggerència a la Cambra, reservant-me, en tot cas, el dret de parlar després.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa.

El Sr. VENTOSA: M'estranya, senyors Diputats, que el senyor Companys, que és un antic parlamentari, hagi demanat la paraula aquí, en realitat, per a esmenar la pàgina al senyor Conseller Primer, creient que potser s'havia precipitat un xic acceptant la primera part d'aquesta proposició incidental.

El Sr. COMPANYS (L.): No, no; si havia parlat precisament amb ell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Per aquesta raó, en primer lloc, i, en segon lloc, perquè el senyor Companys, relacionant l'atemptat d'ahir amb un article determinat, potser llançava una acusació més concreta contra determinats elements del que hagin pogut fer altres sectors d'aquesta Cambra.

El Sr. COMPANYS (L.): Això no em preocupa.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Però jo he de dir al senyor Companys que nosaltres aquí, en presència d'un fet violent que constitueix un atemptat contra la llibertat d'imprensa d'una manera especial, i per això es diu «especialment» en la proposició, he de citar l'article 34 de la Constitució de la República espanyola, en el qual es diu que en cap cas no es podrà recollir l'edició de llibres i periòdics, sinó en virtut de manament de jutge competent. És aquesta una garantia constitucional. Doncs bé, ahir uns grups armats varen anar a un periòdic i recolliren l'edició amb pistoles en lloc del manament del jutge competent, i, naturalment, davant d'aquest fet, que té una gravetat extraordinària per la transcendència i la signi-

ficació, és natural que el Parlament hi formuli la seva protesta.

El Sr. COMPANYS (L.): Molt bé, d'acord.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: El senyor Companys diu que nosaltres hem de protestar també de l'article que ho va motivar.

El Sr. COMPANYS (L.): No dic això.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Ho havia entès així.

El Sr. COMPANYS (L.): Unicament deia el següent: En totes les coses, fins en l'aplicació de les lleis, l'estat d'opinió pública i els antecedents determinen una sanció o un acte. Està bé. Ara, quan ens trobem en un moment de la política general de Catalunya en què la polèmica en els diaris ha baixat tant de to, sembla, potser, que el afegir-hi aquesta paraula «especialment», no deu fer-se. S'ha de protestar contra tot acte de violència, però no d'una manera especial contra els que ataquen la llibertat d'impresma, quan avui la impremta s'ha desbocat de la manera que ho ha fet, car això voldria significar un alè, un ajut, podria semblar una excusa a favor d'aquest llibertinatge d'impresma.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No pot significar-ho. Crec que el senyor Companys ha sentit d'una manera explícita i terminant la meua excitació a què tots, els uns i els altres, ens esforcem en dignificar en el possible i elevar el to de les nostres discussions polítiques.

El Sr. COMPANYS (L.): Sí, sí; però perdoni la V. S. També la V. S. ha sentit que d'una manera terminant protestava del fet el cap del Govern, i la V. S. vol una cosa escrita en una proposició, i estem discutint els termes d'aquesta proposició.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: El que ha passat és que la majoria o el Govern que té la seva expressió, el seu òrgan d'expressió en el senyor Conseller Primer, havia manifestat la seva conformitat amb aquesta reprovació.

El Sr. COMPANYS (L.): I jo la voto.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Em permet el senyor Ventosa?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No, no. Perquè jo he d'explicar per quines raons sostenim i mantenim la proposició tal com està redactada.

El Sr. PRESIDENT: Però, ceneixi's a l'assumpte.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si em permet el senyor President acabaré, però sense que m'interrompin, encara que les interrupcions a mi no em molesten, només en el cas en què no em permetin explicar-me.

Jo dic que, evidentment, tot el que sigui per part de la premsa el no atènyer-se al to de dignitat que li imposa la seva altíssima missió, mereix censura, però que això no justifica mai el que es vulnera aquest dret constitucional que es nomena llibertat d'impresma, i com recordarà el senyor Companys, fa anys hi hagué l'assalt a la redacció de *La Veu de Catalunya*, a conseqüència d'aquella caricatura del *Cu-Cut*, i els que assaltaren *La Veu*, aleshores creien defensar un sentiment noble. Responien amb la seva actitud a una caricatura que ells consideraven ofensiva per a quel-

com tant elevat com era l'exèrcit, i ells creien defensar l'exèrcit, i, no obstant, es va considerar el fet de tanta gravetat, que tots els homes, els més enemics nostres, els més contraris nostres en política, es reuniren i s'ajuntaren per a sostenir la dignitat civil i la llibertat de la premsa. ¿Què més podem fer nosaltres que demanar avui al Parlament de Catalunya que vingui a confirmar això, a reprovar aquests fets i a afirmar una vegada més juntament amb el desig de dignificació de la premsa, que, en cap cas, aquesta llibertat de premsa pot ésser substituïda ni vulnerada per atacs violents?

El Sr. COMPANYS (L.): Ni aquesta ni cap altra de llibertat.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Doncs bé, aquesta és la nostra proposició.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demano per parlar, per explicar el vot.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: Molt breument. Jo he de manifestar una mica d'estranyesa pel fet de què, per part del senyor Companys, persona autoritzadíssima, hi hagi hagut una explicació del seu vot, encara que ha dit que la feia amb caràcter personal. Però m'ha estranyat el fet, perquè és una mica anòmal figurant dintre d'una majoria; però me l'explico perfectament perquè sé jo que en l'ànim de la V. S. hi ha tan viva, com dintre nostre, la protesta contra tota mena de feixisme.

Ara bé, la interpretació que dona a la proposició, d'ésser veritat, faria que nosaltres haguéssim de variar completament els termes del nostre vot.

El Sr. COMPANYS (L.): Per això he parlat.

El Sr. LLUHÍ: Però jo crec que no és adequada aquesta interpretació, perquè la condemna que es fa en aquest cas especialment per l'atemptat a la llibertat d'impresma, és perquè els fets s'han produït per un atemptat d'aquesta mena; però, ningú pot, per això, suposar legítimament, que signifiqui que amb això es reforça aquest abús que de la llibertat d'impresma estant fent determinats periòdics. Per això el senyor Casanelles, en parlar en nom de la nostra Minoria, en començar ja ha dit, que abans d'entrar en el fons de la qüestió rebutjava i condemnava en absolut tot el que de indigne havia tingut potser en aquest cas l'actuació del setmanari en qüestió.

Per tant, el que faig jo en aquest cas és una cosa que potser el senyor Companys hauria hagut de fer, i és la següent: Si el Poder està en definitiva a les mans vostres, no és el natural que tots aquests abusos de Poder vosaltres els sancioneu? Perquè és una mica estrany, també — jo hauria trobat molt justificat i hauria aplaudit — que davant del fet comès la setmana passada no s'hi hagués posat una sanció governativa, i no ha estat així. Jo crec que hi ha mitjans legals per fer-ho.

El Sr. SELVES: No n'hi ha cap.

El Sr. LLUHÍ: En tot cas, es podia haver fet; potser no està això en les mans de la V. S., però té mitjans el Govern de la Generalitat per a fer la deguda notificació al Fiscal, perquè aquest

actués sobre aquest cas determinat, i potser donant des del primer moment la sensació que el Govern actuava en els seus mitjans legals amb tota fermesa, en haver-se produït una desviació, que podia ésser funesta, de la premsa catalana, s'haurien evitat els fets.

Per tant, acabo dient, que ens expliquem perfectament la condemna dels fets feta pel senyor Companys, i que creiem que els termes de la proposició no cal modificar-los, sinó simplement que la llibertat de premsa es mantingui en els límits de correcció que tots creiem s'ha de mantenir.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Purament i exclusiva per a una aclaració. El senyor Companys ha fet una manifestació dient que era purament i exclusiva personal. El senyor Ventosa i Calvell ha aprofitat aquesta manifestació per dir, que això era una rectificació a les manifestacions i a l'actitud del Conseller Primer. Jo vull dir a la Cambra, d'una manera també ben clara, que en les paraules del senyor Companys no hi ha hagut rectificació de cap mena de les manifestacions del Conseller Primer. Perquè, fins quan ha fet la proposta, ha fet punt en un lloc que després les VV. SS. han allargat, i la primera part no ha estat objecte de rectificació del senyor Companys, perquè és ben clara i no es presta de cap manera a aquesta possible interpretació que li ha donat el senyor Ventosa.

Jo havia fet la proposta, perquè indubtablement el fonamental era la primera part, que no pas el que s'expressa afegint-hi aquesta segona. Jo havia fet la proposta de dir: «El Parlament de Catalunya reproba l'atemptat comès ahir per uns grups armats, contra les garanties individuals, consagrades per la Constitució de la República.» I jo no havia passat d'aquí, senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Aleshores haurem de mantenir la proposició.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Jo no havia passat d'aquí. S'hi han afegit després aquestes manifestacions, que en això jo no he dit quin era el meu criteri.

Aquesta és l'aclaració que jo volia fer perquè vegi la V. S. que en la unitat de criteri entre el senyor Companys i el Conseller Primer no hi ha diferència de cap mena.

El Sr. PRESIDENT: Es va a votar íntegrament la proposició de la Minoria de Lliga Catalana.

El Sr. LLUHÍ: Aclarim. La proposició que havia presentat la Minoria de Lliga Catalana tenia una extensió de sis ratlles, i ara ha quedat reduïda a una proposició de tres ratlles.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: De tres ratlles i mitja.

El Sr. LLUHÍ: Aquesta reducció ha vingut d'una oferta que ha fet el senyor Conseller Primer i que ha acceptat la immensa majoria de Diputats.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Acabant amb la paraula «República». (Protestes de diversos senyors Diputats. Es promou un aldarull que la Presidència domina.)

El Sr. LLUHÍ: Admeto el que diu el senyor Santaló, però li demano que exposi els motius per què no la pot votar aquesta proposició.

El Sr. PRESIDENT: Ja els ha explicat el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: La proposta meua ha acabat fent punt final després de la paraula «República»; i perquè no hi hagi dubte, jo afegiré que en llegir la proposta en la forma que la presentava el senyor Ventosa i Calvell, en arribar a la paraula «República» jo he dit: «Prou!»

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Aleshores, per què ha parlat el senyor Companys?

El Sr. LLUHÍ: Però això no té cap importància. Tanta importància té el que es vulgui que se supimeixi com que les VV. SS. (diu, adreçant-se a la Minoria de Lliga Catalana) vulguin que es mantinguin. Si tots estem d'acord en condemnar els fets, no veig per què aquest zel en mantenir una o altra paraula. Jo crec que la unanimitat es pot aconseguir en el sentit de condemnar els fets.

El Sr. PRESIDENT: ¿Estan d'acord els senyors Diputats en què s'aprovi la proposició en el sentit de què es presenta fins a la paraula «República»?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si és per unanimitat, nosaltres sí.

El Sr. PRESIDENT: Així, s'aprova la proposició en aquesta forma: «El Parlament de Catalunya reproba l'atemptat comès ahir per uns grups armats contra les garanties individuals consagrades en la Constitució de la República? (Assentiment general.) Aprobat.

Votació definitiva de la Llei d'Ajornament de la data prevista per la convocatòria de les eleccions municipals

(S'efectua votació nominal. Durant la votació entra el senyor Conseller de Cultura. La Llei és aprovada per 50 vots contra 13, d'acord amb les següents llistes:

Senyors Diputats que han dit SÍ:

Sr. Coromines.
Sr. Dencàs.
Sr. Mestres.
Sr. Barrera.
Sr. Andreu.
Sr. Armengol.
Sr. Armendarès.
Sr. Balart.
Sr. Bancells.
Sr. Battestini.
Sr. Bilbeny.
Sr. Blasi.
Sr. Bru.
Sr. Canturri.
Sr. Casademunt.
Sr. Cerezo.
Sr. Colldeforns.
Sr. Companys (J.)
Sr. Cunillera.
Sr. Fàbrega.
Sr. Farreres i Duran.
Sr. Fontbernà.
Sr. Folc.

Sr. Galés.
 Sr. Guinart.
 Sr. Irla.
 Sr. Magre.
 Sr. Puig i Ferrater.
 Sr. Ribes.
 Sr. Riera.
 Sr. Rovira i Virgili.
 Sr. Selves.
 Sr. Sellés.
 Sr. Sauret.
 Sr. Soler i Bru.
 Sr. Soler i Pla.
 Sr. Tauler.
 Sr. Viadiu.
 Sr. Companys (L.)
 Sr. Gassol.
 Sr. Fronjosà.
 Sr. Ruiz i Ponseti.
 Sr. Simó i Bofarull.
 Sr. Ibars.
 Sr. Lloret.
 Sr. Serra i Hünter.
 Sr. Rouret.
 Sr. Dot.
 Sr. Gerhard.
 Sr. Casanovas.

Senyors Diputats que han dit NO :

Sr. Abadal.
 Sr. Carreres i Artau.
 Sr. Duran i Ventosa.
 Sr. Rovira i Roure.
 Sr. Secanell.
 Sr. Sol.
 Sr. Tallada.
 Sr. Tries de Bes.
 Sr. Vallès i Pujals.
 Sr. Valls i Taberner.
 Sr. Ventosa i Calvell.
 Sr. Vidal i Guardiola.
 Sr. Martínez i Domingo.)

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret, relatiu a la majoria i habilitació de la majoria d'edat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Senyors Diputats: No us estranyarà que després de la primera intervenció meva en aquest debat i després de la intervenció del senyor Conseller de Justícia i Dret en el dia d'ahir, jo hagi de recollir alguna de les observacions i alguna de les manifestacions fetes pel mateix amb referència al que havia dit jo el dia que vaig tenir el gust i l'honor d'intervenir en aquest debat.

(Ocupa la presidència el senyor Antoni Martínez i Domingo, Vice-president segon de la Cambra.)

Però abans que tot he de dir que m'ha estranyat que el senyor Conseller de Justícia i Dret expressés en el dia d'ahir que en les meves paraules hi havia hagut censure de caire personal. Això m'ha obligat a rellegir molt atentament en el DIARI DE SESSIONS el que jo vaig dir el dia de la meva intervenció, i jo no he trobat res, absolutament res, que pogués re-

presentar, no solament un agravi, però ni tan sols una censura al senyor Coromines. Afegeixo a això que si el senyor Coromines va veure en les meves paraules alguna cosa que representés, no solament agravi, sinó tan sols censura de caire personal, ho perdoni i que ho doni per retirat, perquè no era la meva intenció formular cap censura de caire personal al senyor Coromines.

Ara que jo em vaig referir — i vaig haver de referir-m'hi per la meva banda, perquè aquell dia no hi havia el senyor Conseller de Justícia — a actes i a actuacions que jo entenia polítiques del senyor Conseller de Justícia i Dret, i respecte d'aquest punt jo no tinc cap inconvenient en dir que crec que és legítim i natural i que tinc perfecte dret a censurar i a criticar el que em semblava a mi una equivocació de caràcter polític als individus que s'asseuen als bancs del Govern.

Però també he d'afegir que, malgrat aquelles censure de caire polític, no s'hi pot veure mai que pugui representar un agravi personal.

Vull fer prèviament aquestes observacions i consideracions, perquè jo, que en tots els assumptes procuro veure si puc parlar amb una objectivitat complerta i despullant-me en absolut de tot el que sigui apassionament exagerat, en aquests assumptes que es refereixen a la legislació civil que hem d'anar donant al poble de Catalunya, tinc un interès molt més viu encara perquè puguin les meves paraules estar sempre inspirades solament en un criteri d'absoluta objectivitat.

I bé, entrant ja en el que es refereix a la discrepància, a la disparitat de criteris, diguem-ho així, que hi pugui haver en aquest assumpte respecte del senyor Conseller de Justícia i Dret o respecte de la majoria de la Comissió que ha informat el Projecte de Llei, i les opinions personals meves, jo he de dir que realment hi ha aquesta discrepància i aquesta diferència perquè jo entenc que quan el senyor Andreu, president de la Comissió, va suggerir allò que es referia ja a l'actuació del senyor Conseller de Justícia i Dret i del Govern de Catalunya en referència a la Comissió Jurídica Assessora, s'entrava dintre de l'aspecte polític de la qüestió, respecte de la qual, més que de res, jo m'havia d'ocupar en referència al senyor Coromines, Conseller de Justícia i Dret. I aquelles observacions que respecte d'aquest punt vaig fer aquell dia, jo he de confirmar-les substancialment, perquè el senyor Conseller de Justícia i Dret pretén aquí fer una definició tan absolutament complerta de l'actuació de la Comissió Jurídica Assessora i de l'actuació del Govern i del seu Conseller de Justícia i Dret, que en quant al que fa referència a la transcendència dels treballs d'aquella Comissió passats al Govern i vinguts al Parlament, jo no la puc entendre, perquè la Comissió Jurídica Assessora, al cap i a la fi, és una filla del Govern de Catalunya; és ell qui l'ha creada, és ell qui li ha donat les normes en virtut de les quals aquesta Comissió ha d'actuar pel seu assessorament solament, però de totes maneres recull aquest assessorament el Govern de Catalunya i el seu Conseller de Justícia i Dret, per tal de portar-lo després al Parlament de Catalunya.

Respecte d'aquests punts, val la pena que recordem la història de la creació i de les modificacions d'aquesta Comissió Jurídica Assessora. Aquesta Comissió Jurídica Assessora fou creada

pel senyor Conseller de Justícia i Dret de la Generalitat de Catalunya, fou creada amb un Ple i amb unes Comissions determinades. Les Comissions havien d'estudiar les diferents qüestions que es referien a la legislació civil per a portar-les al Ple i després del Ple passar-les al Govern perquè els hi donés el caire polític que creïés convenient i presentar-les després al Parlament. Jo ja vaig dir que comprenia perfectament que aquesta modalitat de la Comissió Jurídica Assessora hagués volgut ésser reformada pel senyor Conseller de Justícia i Dret per tal d'anar amb una major rapidesa a l'estudi d'aquelles qüestions que havia de fer la Comissió Jurídica. Però és un fet que va ésser el Conseller de Justícia el que modificà la manera d'ésser d'aquesta Comissió dient que els assumptes no passessin al Ple i que fossin les Comissions especials o bé les Sub-comissions especials les que estudiessin cada un dels assumptes i els trameguessin directament al Conseller de Justícia i Dret per tal que aquest els presentés al Parlament en la mateixa forma que venia fent. De manera, que no era una autorització solament del Conseller de Justícia i Dret a la Comissió Jurídica Assessora respecte d'aquesta nova forma d'actuar, sinó que era ordenat expressament pel Conseller de Justícia i Dret de què d'aleshores endavant els dictàmens no passessin pel Govern, sinó que anessin directament de les Sub-comissions al Govern de Catalunya. Per consegüent, senyor Coromines, és indubtable que aquell assentiment que deia que jo, com a membre d'aquest Ple, havia donat allò, era un assentiment obligat. Si tots — no sé si tots, la major part o alguns, és igual — dels individus que assistíem a aquell Ple haguéssim de dir «bé», així avui no faríem res més que assistir a la recepció de la papereta de defunció. El Ple desapareix, gairebé li desapareixen quasi totes les seves atribucions. Seran les Comissions que d'aquí endavant aniran lliuran directament els treballs llurs al Govern de Catalunya perquè els presenti al Parlament; ara, que s'autoritzava la formació de Comissions i que aquestes Comissions fossin d'un nombre major a menor — naturalment, és allò que la Majoria va determinar en definitiva i determinat en definitiva per la Majoria no hi havia manera d'oposar-se a aquestes Comissions —. Bé, i jo dic, senyor Coromines — i aquest era el punt de vista a què em referia el dia que vaig començar a indicar el que representava l'aspecte polític d'aquest assumpte, en portar-lo al Parlament en la forma en què s'ha portat — que abans va haver de passar dels estudis de les Sub-comissions al Ple. Era la garantia de la unitat de l'articulació, de l'estructuració perfecta dels diferents estudis que es fessin fragmentaris en forma que responguessin a un criteri únic i sòlid i que, desaparegut aquest sedaç del Ple — ja que de sedaç s'ha parlat —, quan passen aquests projectes al Govern, que era el que podia donar unitat a les diferents ponències vingudes de les diferents Sub-comissions, és de la competència del Govern de Catalunya i, per consegüent, del seu Conseller de Justícia i Dret. I d'aquí ve que jo deia que entenia que era responsabilitat del Conseller de Justícia i Dret l'haver portat aquí un Projecte fragmentari que al meu entendre per ell tot sol no es pot discu-

tir perquè desconeixem els lligams i l'articulació que pugui i ha de tenir el dia de demà amb tot l'altre que es refereix a una matèria gairebé igual, completament compenetrada amb ella, com és tot el que es refereix a tuteles i curatela.

Jo crec que amb això he explicat d'una manera suficient el que jo entenia, per mi, l'aspecte polític, que en el dia d'avui representa la responsabilitat de la V. S., quan abans hauria tingut en tot cas l'assessorament del Ple de la Comissió, i que aquesta responsabilitat neix, en primer lloc, d'aquella disposició que va aminorar l'actuació de la Comissió Jurídica Assessora i, en segon lloc, de no haver cuidat d'aquesta unitat que la de tenir aquest Projecte fragmentari de Llei amb els altres Projectes fragmentaris de Llei, en portar-ho aquí fragmentàriament com ho ha portat. Ara bé: jo no crec que hagi d'extendre'm més respecte d'aquest punt; crec que he contestat les observacions que va fer el senyor Conseller de Justícia i Dret respecte de les observacions que jo havia fet el dia anterior sobre aquest punt. No obstant, jo estic disposat a donar totes les explicacions si no he tingut la sort d'explicar bé quin és el meu concepte d'aquesta responsabilitat en l'aspecte polític per part del Conseller de Justícia i Dret en portar un Projecte elaborat per la Comissió Jurídica Assessora al Parlament de Catalunya.

I ara anem més endavant, anem ja a allò en virtut del qual deia que entenia jo que aquest Projecte fragmentari per ell tot sol no podem discutir-lo, no podem aprovar-lo sense exposar-nos a fer un mal immens per la falta d'articulació que té amb el restant que es refereix a la tutela i la curatela. Jo deia, per exemple: Bé — i si no ho deia ho volia dir amb les meves insinuacions, perquè quan per diferents sectors d'aquesta Cambra s'ha dit que s'havia de dir per part del Govern quin criteri tenia respecte dels punts que es refereixen a aquell Projecte de Llei, jo també pensava que mancava el que es digués aquest criteri, no precisament reduït a aquest Projecte de Llei, sinó a aquesta falta d'unitat possible que hi hagi el dia de demà amb els altres Projectes de Llei que facin referència a una cosa que està tan viscerada, tan incrustada amb aquest Projecte de Llei, que han de formar un sol tot orgànic articulat i conjunt — jo em proposava aleshores dir: Bé. Aquí, en aquest Projecte de Llei, es parla de curatela. ¿Es que el Govern de Catalunya, el senyor Conseller de Justícia i Dret, després de deliberar amb el Govern de Catalunya, té ja el propòsit de tornar a ressuscitar la curatela? Perquè si no té el criteri de tornar a ressuscitar la curatela, és indubtable que hi ha una part d'aquest Projecte que no el podem discutir, perquè es refereix, precisament, a la curatela. Ahir va semblar que sí, que ja deia el senyor Conseller de Justícia i Dret que hi havia el pensament, que era criteri de Govern, de tornar a ressuscitar la curatela. No vaig entendre bé, o no ho entès bé quan ho he llegit en el DIARI DE SESSIONS, si es tractava de ressuscitar la curatela solament pels incapacitats o si s'estenia també als menors d'edat ja púbers; no ho sé; però he de dir que sigui una cosa o sigui una altra, és indubtable que quan

vingui el Projecte referent a la curatela, que, segons sembla és criteri del Govern ja de sostenir en aquest Parlament, pot ésser atacat, pot ésser refusat, i, a conseqüència d'això ens trobaríem, si continua la discussió i aprovació d'aquest Projecte de Llei en què si es refusa l'altre Projecte de Llei de la curatela, no es sostindrà aquest Projecte de Llei, haurà de modificar-se novament. Ara bé; en el cas que la curatela s'estableixi a conseqüència d'aquell criteri de Govern, ¿es restablirà aquesta curatela que dóna unes majors facilitats als menors púbers, que es casa completament i fa tant necessari com sembla que apareix en aquest Projecte de Llei amb tota la seva extensió tal i com està en l'habilitació d'edat? Jo en tinc els meus dubtes. De totes maneres podria tenir els seus dubtes el Parlament el dia de demà i aleshores podríem trobar-nos amb una nova modificació d'un Projecte que ja està aprovat, i, per consegüent, amb l'estranyesa de què al cap de pocs dies d'haver-se aprovat pel Parlament una cosa, s'hagi de modificar aquesta mateixa Llei donada pel Parlament. I així podria donar una infinitat d'exemples. Es parla del consell de tutela, aquí. ¿Es que també és criteri de Govern continuar amb el consell de tutela, en el dia d'avui dit Consell de Família? Es que no pot sorgir aquí una idea de què el pare, almenys, pot disposar de la tutela dels seus fills en forma que fes innecessari el consell de tutela? Doncs, aleshores, ens podrem trobar en certs casos en els quals no hi hauria tal consell de tutela i que, per consegüent, tornaria a ésser coix aquest Projecte de Llei, i, al mateix moment, mancaria una de les rodes en les quals descansa.

Jo no vull citar més exemples. Em sembla que això justifica completament les meves temences de què anem aquí a donar un pas endavant que el dia de demà potser haurem de tornar a donar enrera, i per això demanava jo que, tota vegada que té l'esperança el senyor Conseller de Justícia i Dret de què tindrà a les seves mans dintre de pocs dies el Projecte total de tutela i curatela, el casessin amb aquest i l'ajuntessin, esperant a discutir aquest a què arribi l'altre i potser aleshores la Comissió podria articular ambdós Projectes de manera que fessin un tot únic, un tot orgànic, i que tinguéssim la seguretat de què el dia de demà no haguéssim de tornar enrera en una cosa que hem votat en el dia d'avui. Aquestes eren les meves observacions capitals respecte d'això, observacions que jo entenc que són tan clares, tan de bon sentit, que jo no sé com i de quina manera es pot justificar que hem d'anar tan precipitadament en aquest assumpte. Prescindeixo jo en absolut del precipitament a què es va referir ahir el senyor Conseller de Justícia i Dret, que deia que fa mesos estava aquest Projecte de Llei fet per part de la Comissió i que no ha tingut cap inconvenient que passessin les vacances per presentar-lo. Parlo de la premsa d'aquí, premsa d'aquí que és tan menys justificada, al meu entendre, si tan pròximament ha de venir el Projecte de tutela i curatela, en tant, segons aquest mateix Projecte, no ha de regir aquesta Llei fins el març o abril del 1934. Naturalment que dintre quinze dies, si tenim el Projecte de tutela i curatela, podem discutir, per a tenir-ho molt abans d'aquest dia del mes d'abril del 1934, el segon dictamen i

aprovar la totalitat d'aquest cos orgànic que forma la tutela, la curatela, la majoria d'edat i l'habilitació d'edat.

Jo sé que el senyor Conseller de Justícia i Dret té una certa predilecció a què nosaltres anem formant el Codi Civil nostre per mitjà de Lleis separades. És un criteri respectable, un criteri que des del moment que el té la persona de la capacitat i de la intelligència del senyor Coromines el respecto, encara que potser el discutiria, però amb tot i ésser així, jo el que crec és que aquests Projectes de Llei, separats, que es puguin anar fent, citant-los pel seu nom i per la seva data, han d'ésser almenys uns Projectes de Llei que comprenguin un cert cos de Dret, per això és pel que demanava, i em sembla que no és excessiu, que comprenguin tot el que es refereix a tutela, curatela i majoria d'edat. Jo no comparteixo aquest criteri, i no el comparteixo, senzillament, perquè totes les tendències en el dia d'avui, ja que les tendències modernes parlava el dia passat el senyor Conseller de Justícia i Dret, tendeixen a popularitzar, a manualitzar, diríem per dir-ho d'una manera gràfica, tot el que és un cos de Dret, i indubtablement que si s'ha de popularitzar un cos de Dret, per més que jo sé els inconvenients que té que la gent profana vagi a cercar les Lleis i els doni la seva interpretació moltes vegades arbitrària, però és un corrent popular al qual indubtablement no ajudarà aquest criteri del senyor Coromines de què el nostre Codi Civil estigui en cinc, o sis o set Lleis separades que s'hagin de citar cada una pel seu nom i per la seva data. És més fàcil que es popularitzi arribant a la formació d'un cos complet de la nostra doctrina. És clar que a Suïssa es va fer la Llei d'obligacions abans que el Codi Civil i separatament d'ell, i això m'ho retreia el senyor Coromines com un exemple d'aquestes, Lleis separades en què es van fent les diferents parts d'una legislació civil. Però observi el senyor Coromines, observi que precisament es fa una Llei d'obligacions que és un cos complet de Dret quasi diríem completament independent de totes les altres parts de la codificació o de la Llei civil; però el que no va fer Suïssa, allò que no ha fet cap poble, és agafar fragments d'aquest Dret d'obligacions per portar-lo a una Llei sola, sinó que ha agafat tot el cos de doctrina d'obligacions, tots els preceptes d'obligacions, i portar-los llavors a un cos orgànic completament articulat. Això és el mateix que demano jo pel que es refereix a majoria i minoria d'edat, a tutela i curatela.

El senyor Conseller de Justícia i Dret, per últim, volent defensar-se de no haver passat endavant aquella proposició de Llei que nosaltres vàrem presentar, perquè, interinament i des del primer moment, en comptes d'haver-nos de subjectar al Codi civil en el que es refereix a béns de matrimoni i successions testades i intestades, tinguéssim ja un cos nostre interinament fins que legisléssim sobre tot el cos del nostre Dret, deia que en aquell Projecte de fonts que tant d'interès té que vingui aviat el senyor Coromines, al qual desig jo em sumo, perquè fet de la manera complerta que s'ha de fer crec que tindria més urgència que el Projecte de Llei de majoria d'edat i d'habilitació d'edat, quan s'ha tractat que en aquell Projecte almenys tinguéssim ja nosaltres les bases interines en el que es refereix a aquest punt de vista. Em deia el senyor Coromines:

el senyor Abadal ja s'ha hagut de convèncer que tot aquell Apèndix no podia venir perquè és ell mateix qui ha senyalat determinats títols de l'Apèndix excoent-ne d'altres. És veritat, senyor Coromines, és veritat; però jo ho he fet precisament responnent a indicacions de la V. S. quan la V. S. em va indicar que aquella proposició de Llei no volia el Govern que passés endavant perquè entenia que trobaria dificultats aquí; jo, creient, no obstant, que aquesta part més principal, més substancial, més vital del nostre Dret, havia de venir conjuntament, almenys amb aquest Projecte de Llei de fonts i de prelació de Lleis, jo vaig procurar fugir d'aquells títols que podien portar precisament les majors dificultats dintre del Parlament; però com que sempre jo el que he defensat és que el més substancial del nostre Dret, el més urgent, perquè és allí on hi ha hagut més intromissió de Lleis estrangeres dintre el nostre Dret, era rehabilitar tot el que es refereix a béns del matrimoni, tot el que es refereix a successions, i jo he indicat com a necessari, absolutament necessari, per a quan vingui una Llei de fonts o de prelació de Lleis, tot el que es refereixi a béns de matrimoni i a successió. Que l'altre vindrà després?; perfectament, que vingui després; però almenys comencem amb tota la rapidesa possible a rectificar el nostre Dret en allò que ha estat mistificat i falsejat per les intromissions d'altres Lleis, que són en aquest punt completament contraposades a la nostra.

I res més, per ara. Jo suposo que m'hauré escudat moltes coses de les que va dir el senyor Coromines. Que m'ho perdoni el senyor Coromines, si a algunes d'elles no contesto, perquè ara no ho recordo. Estic sempre a la seva disposició per recollir-les i contestar-les, però jo desitjo, abans d'acabar, que ho pensi una mica el senyor Coromines, que vegi aquest entrelligament que hi ha entre aquest Projecte de Llei i aquest altre Projecte de Llei que vindrà, que, si efectivament pot venir dintre de quinze dies o tres setmanes, aquest Projecte de Llei de tutela i curatela, tota vegada que aquest Projecte de Llei no ha de regir fins després del primer trimestre del 1934, esperem aquests quinze dies, englobem-ho tot i no haguem el dia de demà de tornar enrera coses que precipitadament, potser imprudentment, aprovarà aquest Parlament per el dia de demà.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Senyors Diputats: Després de les tempestuoses discussions que hem presenciats aquí, dona molt gust de debatre amb aquest to que ha emprat el senyor Abadal, i que jo procuro mantenir en totes les meves intervencions en el Parlament. Precisament m'ha semblat que alguna vegada el senyor Ventosa i Calvell entenia malament aquesta manera de procedir meua, aquesta manera de produir-me en les discussions, i m'ha semblat que ell tenia la temença de què, o per una fluixetada de caràcter o per un sentimentalisme meu, jo no volia comprendre la necessitat de la polèmica política, amb tota aquella crueta i amb tota aquella agudesada que sigui necessari per als interessos que nosaltres venim a defensar. No; jo sóc partidari de que les coses es diguin clares i de què quan es munta un atac o una posició política, es

munti degudament. El que hi ha, senyor Ventosa i Calvell...

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si jo no he dit res!

El Sr. CONSELLER de Justícia: Jo ho dic per a justificar-me de la meua conducta respecte del senyor Abadal. Si vol em dirigiré al senyor Abadal.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No, no; és igual!

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: El que hi ha és que jo sóc així; és que el meu caràcter no em porta a aquestes acrituds en la manifestació, però això no vol dir que jo no trobi molt natural que s'ataqui una posició si ha estat errada i que estigui molt justificat que havent-hi fins entremig les relacions més íntimes personals, es deixin de banda aquestes relacions personals per a sostenir el punt de vista polític. És més, jo he llegit alguna vegada que un orador de la revolució francesa definia això perfectament. Deia que en la polèmica, en la lluita, aquell que vol estar bé amb tothom és un traïdor, i encara que la frase sembli una mica excessiva i una mica forta, jo vull dir que sí, que ho entenc així, que no cal estar bé ni cal sacrificar a les amistats personals, a les relacions personals, aquella integritat de la nostra posició política que venim a defensar.

Per això dic jo que em plau contestar al senyor Abadal en aquest ambient tranquil, i malgrat l'avançat de l'hora prego que continuem aquí fins que hagi acabat la meua resposta, que jo faré el més breument possible. Em plau aquest ambient de calma, això s'adriu amb el meu caràcter i trobo que també es deu adir amb el caràcter del senyor Abadal.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: I fins amb el meu i tot, senyor Coromines! Tots ens hi trobem bé en aquesta placidesa. (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: El que hi ha és que el senyor Abadal, naturalment, ha pres al peu de la lletra alguna defectuosa expressió meua en dir que jo havia vist censures o crítiques en les seves paraules respecte a mi. És una manera de dir, si voleu, deficient, però que venia explicada per la exposició de les idees que vaig aportar després. Jo em referia, senyor Abadal, a aquella apreciació de la V. S. de què en portar aquí aquest Projecte es venia a una conclusió fantàstica, es venia a una incongruència que havia de representar una lleugeresa, no era de la V. S. la paraula, però la dedueïa jo, havia de resultar una lleugeresa per part d'aquest Conseller de Justícia que així procedia. I jo em defensava dient, no això que ha rectificat el senyor Abadal, perquè això no ho vaig dir, sinó una altra cosa.

El Sr. Abadal diu: «La reforma de la Comissió Jurídica Assessora és cosa del senyor Conseller, i tots nosaltres al reunir-nos en el ple per a rebre el neixement d'aquell Decret, no teníem més remei que fer el que vàrem fer». Però jo no em referia a això, senyor Abadal, em referia a l'afirmació que va fer la V. S., i de la qual en treia aquesta conseqüència, que jo qualificava de censura per al Conseller. El senyor Abadal el que deia era que una sub-comissió, que no és sub-comissió, és una secció en l'organització nova, que una secció entenia en aquest Projecte de majoria d'edat, i una altra secció entenia en el Projecte de tutela i de curatela, i que venint aquestes dues coses tan lligades de dues seccions diferents,

havia de produir un resultat fantàstic, incongruent, que li mereixia les seves censure, censure que si fossin així haurien de dirigir-se contra aquest Conseller; i jo vaig dir que no era cert això, i jo em lamentava de que estant al seu costat el senyor Tries de Bes, que sap que això no és així, no l'hagués rectificat de seguida perquè el senyor Abadal no continués treient conseqüències d'aquesta naturalesa.

El Sr. ABADAL: Són dues sub-ponències distintes.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No hi ha tal cosa. La mateixa secció entén en totes les qüestions de Dret civil, fora d'aquest pla general d'ordenació i prelació de fonts. De manera que si hem de creure que els primers autors d'un Projecte, a l'ésser els mateixos, ha d'ésser una garantia de congruència, de continuïtat de pensament, d'íntima relació entre unes parts i altres d'aquest tot que s'ha de presentar al Parlament, si això era una garantia, la garantia hi existia, perquè la secció que ha dictaminat respecte a aquest projecte de majoria d'edat, és la mateixa secció que té encomanada la qüestió de les tuteles i de les curateles, la de la condició jurídica de la dona, la de les successions intestades, la de totes les qüestions de Dret civil que s'han sotmès fins ara a la Comissió Jurídica Assessoradora; i la confusió de la V. S. pot provenir de què hi ha una altra secció a la qual està adscrita la V. S., que és la que ha d'entendre en el projecte de prelació de fonts, però res més que el projecte de prelació de fonts, juntament amb altres matèries que no tenen res a veure amb el Dret civil, i com les conseqüències que en treia la V. S. era perquè fos una Sub-comissió diferent aquella que tractés una cosa de la que tractés una altra, i això no era cert, i precisament d'aquesta incertitud, d'aquesta afirmació que no era certa, en venia la censura, jo repellia la censura i em lamentava de què el senyor Tries de Bes, que ho sap perfectament, perquè ha intervingut en la redacció dels dos projectes i sap que és la mateixa Comissió o la mateixa secció que els ha fet, no hagués rectificat a la V. S. i m'hagués estalviat les censure que a conseqüència d'aquest error, en què la V. S. estava, em va dirigir.

El que no se sotmetin al Ple de la Comissió Jurídica Assessoradora els projectes, un cop elaborats per la secció corresponent, això és cosa meua, és obra del Conseller, del qual no me'n penedixo, perquè es va fonamentar en el sentit de què no estàvem tan abundosos d'homes en el nostre país, perquè els poguéssim, no sé si la frase és prou catalana, però és ben clara, embotellar en una Comissió d'aquesta naturalesa.

Nosaltres teníem posats en aquesta funció els homes més notables d'entre els juriconsults de la nostra terra, i tots aquests homes, malgrat llur gran activitat, llur gran voluntat de fer les coses, havien hagut de passar una llarga temporada sense elaborar cap projecte més que el de Constitució interior de Catalunya. I havia succeït que des d'un dia tal, que ja vaig citar aquí, que ara no recordo, del mes de desembre, fins al ro del mes de març de l'any següent, ni tan sols s'havia reunit una vegada el Ple per veure quines coses i quines tasques havia de tirar endavant. Jo, davant d'aquesta obstrucció, que venia a conseqüència d'una defec-

tuosa organització, vaig proposar que s'agrupessin els tècnics d'aquella Comissió, per les matèries que cada un preferís, i els vaig donar tota la llibertat perquè ho fessin, i aleshores tots els especialistes, els que s'havien especialitzat en llurs estudis en qüestions de Dret civil, s'agruparen tots en una secció, i altres s'agruparen per les seccions més adients amb la seva professió tècnica, i aquesta distribució era la que jo deia que no era meua, sinó que l'havia fet la Comissió Jurídica Assessoradora, amb l'assentiment del senyor Abadal. Vegi el senyor Abadal com no és el que la V. S. rectificava. És a dir, que si hi hagués aquí una incongruència produïda a conseqüència de què no fossin les mateixes persones aquelles que tractessin les diferents matèries de Dret civil, això no fóra a causa de la meua intervenció, sinó perquè la Comissió lliurement ho havia fixat així. Però jo acabava dient que, contràriament a les manifestacions del senyor Abadal, la Comissió s'havia perfectament ben distribuït totes les matèries, i totes les referents a Dret civil estaven confiades a una sola Secció, deixant de banda aquell tema general equivalent a una codificació, que és la prelació de fonts que jo havia demanat a la Comissió Jurídica Assessoradora.

Em diu el senyor Abadal que, a conseqüència de la forma com s'ha presentat al Parlament aquest Projecte, pot produir-se una manca d'articulació, i que a conseqüència d'aquesta manca d'articulació entre unes coses i altres, es produeix una censura de caràcter polític per al Conseller de Justícia que haurà pogut promoure-ho. Jo no puc acceptar la censura, perquè no la considero justificada. El mateix Projecte, aquest Projecte de majoria d'edat, està fet per les mateixes persones, exactament per les mateixes que fan el Projecte de tuteles i de curateles, i jo penso que si són els mateixos els que ho han fet, no tindran la poca memòria ni la manca de fonaments i de principis científics que els portin a fer una cosa mancada d'articulació, quan han escrit el títol primer d'una matèria i quan escriuen el títol segon. Vindran els altres Projectes de Llei i estaran perfectament articulats amb aquest que ara presentem al Parlament.

I em diu el senyor Abadal; és que el Govern té ja un criteri, i aquest criteri del Govern justifica la congruència d'aquest Projecte de Lleis amb els altres que hauran de venir i que han d'estar perfectament lligats amb ell? Jo he de dir al senyor Abadal, que jo estic constantment en contacte amb els Secretaris de la Comissió Jurídica Assessoradora per saber què fan i per conèixer la marxa de llur feina. A mesura que van avançant aquestes ponències, me les comuniquen, i quan s'arriba a la conclusió d'un grup de matèries, jo comunico aquesta conclusió al Govern de la Generalitat, i aquest em dona instruccions per si jo he de demanar a aquella Comissió Jurídica Assessoradora, que modifiqui o que orienti o que rebassi principis, matèries, ordenacions que la Comissió Jurídica Assessoradora està a punt d'estudiar. De manera que, sense voler influir, sense voler trepitjar, sense voler canviar el ritme de treball o l'orientació d'aquestes tasques de la Comissió Jurídica Assessoradora, el Conseller de Justícia està constantment en contacte amb ella i amb aquelles coses que la Comissió Jurí-

dica Assessora va fent. I aquest, forma concepte, i forma criteri i demana que aquest criteri el ratifiqui el Govern de la Generalitat, en veure venir els Projectes, per saber què d'aquells Projectes podrà acceptar i quines coses no podrà acceptar. De manera que en aquest moment actual el Govern de la Generalitat sap perfectament la marxa que porta l'estudi de la Comissió Jurídica Assessora, no solament de la majoria d'edat, sinó del referent a tuteles i curateles, i del referent a aquest pla d'ordenació de fonts, de prelació de fonts de què ens ha parlat suara el senyor Abadal.

Assabentat de tot això, sabent tot això, s'ha vist que aquest Projecte de majoria d'edat, sense cap perill d'incongruència ni de manca d'encadenament, es podia treure d'aquest conjunt que està elaborant la Comissió Jurídica Assessora i portar-lo aquí. Precisament en previsió que tot aquest bloc, que ja té una certa unitat que forma més de dos-cents articles, que tot aquest bloc de les tuteles i curateles i majoria d'edat es podia presentar d'una manera ben coordinada, precisament per això, sabent això, és que nosaltres hem portat separat aquest Projecte de majoria d'edat, i per això hem previst i hem proposat al Parlament, que aquestes coses no vinguessin a regir fins al primer dia del trimestre segon de l'any 1934, perquè si malgrat el criteri de la Comissió i malgrat el criteri que ara té el Govern, el Parlament volgués rectificar algunes de les coses que hi ha en aquest Projecte de Llei, es poguessin rectificar abans que aquestes haguessin produït un estat de dret, perquè encara no estarien en vigència quan ja la nova Llei hagués estat aprovada.

I aquest és el sistema que estem seguint ara amb la Llei Municipal. Nosaltres, per conveniència de treball, per avançar feina, hem portat aquí tota una Llei Municipal, i ja està presentada, però en canvi del Projecte, en el Parlament, d'uns quants articles d'aquesta Llei se n'ha fet una Llei especial. I ara s'estan discutint altres quaranta o cinquanta articles d'aquesta Llei, i un altre dia se'n presentaran quaranta o cinquanta més, i això no perjudica la decisió del Parlament, ni impossibilita que el Parlament, caminant, anant treballant, el dia de demà rectifiqui alguna de les coses contingudes en els primers articles, amb aquelles altres coses que resolgui en els que vingui a aprovar el dia de demà.

Això no té altre objecte; no anem a complicar les coses; no té altre objecte que anar treballant, que anar fent. Per què? Perquè si havíem d'esperar aquests blocs de Projectes i havíem de preveure totes les possibles incongruències que es poguessin produir en aprovar una Llei abans que una altra, ah!, aleshores, senyor Abadal, hauríem d'esperar quatre, cinc, sis o vuit anys a què estiguéssim en disposició de poder fer tot un Codi civil a la vegada.

El Sr. ABADAL: Es això el que demano.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No, perquè si bé va a mirar, aquesta incongruència que es pot produir a conseqüència que hi hagi alguns articles d'aquesta Llei de Majoria d'edat, que topin, que siguin alterats per un altre article de la Llei de Tuteles i Curateles, això es pot produir en totes les relacions de Dret civil. Encara que nosaltres ara aprovem tota una Llei de Curateles, Tuteles i Majoria d'edat, serà molt possible, però molt possible, que quan parlem del ma-

trimoni, de la família, de les condicions jurídiques de la dona, fins quan parlem de les successions intestades, nosaltres podem topar amb algun concepte que ara aquí serà aprovat i, en canvi, haurà d'ésser rectificat en virtut de la coordinació que doni el Parlament a alguns altres. Per això, en el present cas es salva, i suposant que una Llei que ara es fa i que ja va acompanyada d'altres i està en camí, no es posa en vigor fins un termini de cinc mesos. De manera que queda aquell marge de temps. ¿No creu el senyor Abadal que això facilitarà molt el treball del Parlament? Això no crearà cap dificultat de caràcter jurídic ni ens posarà en el cas de tenir el remordiment d'haver creat interessos que després contrariem per una reforma que la Llei nova, que la nova disposició introdueixi.

Mirem-ho fredament i serenament, com jo prou sé que sempre mira aquestes coses el senyor Abadal. Bé hem de treballar aquí, al Parlament, perquè si es fan censure, si ens fem censure, — i dic ens fem, perquè jo també les faig — si tots ens fem la censura de què encara no és prou eficaç el nostre Parlament per la manca de rendiment de treball, i nosaltres no anem de pressa en aplicar i en fer ús de la nostra autonomia, ¿ens anem a parar aquí, perquè hàgim d'esperar, precisament, tot un conjunt, sense que existeixi amenaça d'incongruència, perquè tot sortirà de la mateixa font i passarà pel mateix sedàs del Parlament? Si ens preocupàvem d'això encara aniríem més poc a poc, i em sembla que no hi ha perill que nosaltres anem a aprovar ara parcialment aquest Projecte de Llei i després anem a la resta d'aquest conjunt, que ja hem dit que tan sols falta la tramitació dintre la secció corresponent. Doncs, anem avançant, i després, quan vingui la resta, també el sotmetrem aquí; i abans de què la primera part d'aquesta tasca es posi en vigor, serà aprovada la segona part, la resta, i oferirem un conjunt congruent a Catalunya.

I ens sigui permès recordar que també el senyor Abadal ho faci que també ell ho proposa, perquè l'Apèndix no és un conjunt total; l'Apèndix és una part grossa, importantíssima, encara més important que aquesta de les tuteles i curateles de la majoria d'edat, que anem a presentar; però, de totes maneres, representa una cosa parcial, una cosa limitada. En aquest projecte d'Apèndix del Codi civil, no hi havia res de tuteles, i, per tant, representa una cosa incompleta i també s'adopta aquest sistema de sentar primerament una part i després l'altra, que crec que és l'únic procediment que nosaltres podem emprar.

Ens ha dit el senyor Abadal i ho ha raonat perfectament amb aquell domini que té d'aquestes coses del nostre dret, les incongruències que es podrien produir pel fet de què ara s'acordi una Llei que el dia de demà, en aprovar la resta del conjunt, s'hagi de modificar. I això, en definitiva, crec, que no té cap transcendència pràctica perquè ofereix perills més grans que el que ofereix el discutir a trossos una Llei Municipal, com ara s'ha fet pel Parlament. Per tant, jo no contestaré això, perquè estic conforme amb el que diu el senyor Abadal; però, no li concedeixo la importància que li dona la V. S.

De les manifestacions del senyor Abadal respecte a la posició meua, m'ha semblat entendre que significava que jo no volia anar a una codificació del Dret civil, sinó que volia proposar al Parlament un procediment que la V. S. no troba bé, com és el de fer ara una Llei, després altra i després altra i a cada una d'aquestes Lleis, donar-li un nom i una data; i deia que això no va pel camí que va en els nostres dies el Dret modern perquè es tracta de totalitzar per entrar, fins d'aquesta manera física, en els sentiments del poble. I jo li diré al senyor Abadal que no és el mateix cas el que es produeix en altres llocs, que no hi ha paritat, perquè en altres llocs es tracta d'un Dret vivent que ha fet la seva ruta, que no ha estat mancat d'òrgans de sobirania i que està actualment per part completament congruent en els pobles de la vida moderna; i aleshores és molt més senzill de totalitzar-lo i de reunir-lo en un Codi. Però és que nosaltres hem de fer les dues tasques: primer la d'avançar, de recuperar aquests dos-cents anys que malgrat la nostra voluntat hem perdut i hem de posar el nostre Dret al pas, a l'altura de les institucions modernes del Dret civil. I aleshores, quan s'hagi rectificat degudament, quan s'hagi avançat el que es té d'avançar llavors serà arribada l'hora de codificar-lo, de reunir-lo. Catalunya primerament ha de renovar les seves institucions jurídiques i quan hagi pogut arribar a aquesta renovació total, serà l'hora de manualitzar, de codificar el nostre Dret, per fer-lo més intel·ligible, per posar-lo més a l'abast de la intel·ligència del poble.

El senyor Abadal m'ha recordat, com un retret meu, que això s'ha fet en el Codi suís, i jo li dic que nosaltres ens inspirem en la nostra situació. Jo no em considero com erudit; però he fullejat moltes vegades el Codi de Napoleó, i no he vist cosa més congruent i més total que el Codi de Napoleó entre les que s'han fet d'una vegada. I, no obstant, haurà vist la V. S. que la disposició tal va ésser dictada en tal data pel Consell d'Estat i tal altra, en tal altra data, i totes porten a la capçalera la data en què el Consell d'Estat va fer l'aprovació. I el que dóna la congruència al Codi de Napoleó, és la raó de què va ésser fet pels mateixos tècnics que inspirava el mateix pensament als que elaboraven aquelles peces que una per una, per peces aïllades, es presentaven a l'aprovació de l'emperador. Així mateix, nosaltres proposem que per peces aïllades anem reconstituïnt el nostre Dret i ho sotmetem a l'aprovació del Parlament.

(Ocupa novament la presidència el senyor Casanovas.)

I quant a aquest punt concret de la majoria d'edat, quina paritat més gran es vol que la paritat entre el que ha passat a Alemanya i el que nosaltres proposem aquí? Precisament el Codi Alemany és citat avui dia com una de les obres més unificades; i, no obstant, vegi el senyor Abadal com abans d'aprovar-se, en l'any 1875 es va aprovar una Llei de majoria d'edat fixant-se l'edat en la forma que la fixa el Codi alemany.

Es a dir, que abans d'arribar-se a la codificació, també es va començar per la Majoria d'edat

i avui la Majoria d'edat ve a constar en l'art. 1.er o en l'art. 2.^{on} del codi alemany, com a pedra fonamental sobre la que descansa la regulació de la personalitat civil dels alemanys.

De manera que fins aquí, no perquè ens ho haguem proposat, perquè no som tan sistemàtics, sinó perquè aquesta manera de procedir no està en discordança amb les coses de tot arreu, estem fent les coses com a tot arreu es fan, i si les coses han estat fetes així, als altres països no veiem el per què no les podem fer també així nosaltres, ja que estem situats en la mateixa línia de conducta que han adoptat pobles ben conscients i que han demostrat tenir un alt concepte del Dret civil i marxen a l'avançada de la civilització.

Jo també, senyor Abadal, potser em descuidaré de coses que la V. S. m'ha dit, però, crec, que he contestat breument a totes les observacions fetes per la V. S.

Jo desitjaria que d'aquesta discussió, d'aquest ambient de pau, en treguéssim un resultat. Jo no crec que pugui ésser tan radical, tan radicalment diferent el punt de mira de la V. S. en respecte al meu, que, malgrat aquestes explicacions que jo li dono, no pugui aconsellar als seus amics que votin aquest Projecte de Llei. Ja vaig dir ahir, els sacrificis que em semblava que havia fet, per tal d'obtenir que tots els catalans reunits en el Parlament o amb la representació que tenim aquí, en la primera Llei civil estiguéssim units per a la seva aprovació. Potser es dirà que això és una cosa sentimental i que no s'adiu amb aquests espectacles, que no diré per culpa d'uns o d'altres, sinó de tots, es produeixen en aquest Parlament; però si ve una hora que podem estar d'acord, sóc dels que això li agrada i proposo que així es faci.

No crec que el punt de mira del senyor Abadal estigui en tanta contraposició que no es pugui avançar temps, perquè no volem que el Parlament descansi un dia per no tenir Projectes de Llei, no crec que això mereixi el que aconselli el senyor Abadal als seus amics que voti en contra del Projecte de Llei que recull els estudis fets per persones que mereixen tota la seva confiança, no solament per la seva tècnica, sinó fins i tot per la seva posició política.

El Sr. PRESIDENT: Se suspèn aquest debat.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dijous

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre l'Hospital de Vilafranca.
3. Interpellació sobre el traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret, relatiu a la majoria i habilitació d'edat.
5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial, referent a la segona part de la Llei Municipal de Catalunya.

(S'aixeca la sessió a les vuit i vint-i-cinc minuts de la vetlla.)

PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

sobre ajornament de la data prevista per a la convocatòria d'eleccions municipals

Article 1.º Queda sense efecte la convocatòria de les eleccions municipals de Barcelona així com també la que afectava a la renovació total de la resta dels Ajuntaments de Catalunya, fetes d'acord amb el que preveu la Llei del 14 d'agost proppassat.

El Govern de la Generalitat convocarà les eleccions a fi que es celebrin no més tard del dia 17 de desembre vinent.

Article 2.º Des de la data de la publicació d'aquesta Llei al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* i fins la presa de possessió de la nova Corporació Municipal de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona quedarà subjecte a totes les limitacions que l'art. 68 de la Llei electoral del 8 d'agost del 1907 consigna, respecte a l'activitat administrativa i no podrà tampoc prendre acords que per la legislació municipal vigent exigeixin un quòrum, exceptuant d'aquesta limitació les

transferències de crèdit entre partides del Pressupost vigent, ni els que representin obligacions que no estiguin previstes concretament en els Pressupostos ordinaris per al 1933. No podrà, per tant, aprovar contractes ni fer concessions la vigència dels quals ultrapassi l'any 1933, ni adoptar resolucions que obliguin a consignar quantitats en Pressupostos futurs.

Article 3.º Els Ajuntaments es constituïran el dia 1.º de gener següent. En els casos que s'hagin interposat recursos assenyalats en els articles 48 i següents de la Llei del 14 d'agost proppassat i que per aquesta raó no puguin constituir-se els Ajuntaments en aquesta data, es constituïran l'endemà del dia que hagi recaigut la sentència del Tribunal competent dintre la primera quinzena del mes de gener.

Palau del Parlament, 25 d'octubre del 1933.

